

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

11.02.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Агенция БГНЕС](#)

✓ Теодор Дечев: Повече ГКПП-та с Гърция, а не повече министри, преговарящи с протестиращите по границата

Гръцката страна преднамерено блокира, бави и протака отварянето на повече ГКПП-та на границата с нас. Протестите не се правят за нечие удобство, а за всеобщо неудобство. И винаги най-много страдат невинните. Защото, както и в сегашната ситуация на българо-гръцката граница, българските превозвачи нямат никакво отношение към гръцката пенсионна реформа.

От гръцка страна, мисля, че блокадата на границата е абсолютно несъстоятелна. Тъй като, ако има държава на нашия континент с истинска олигархия, която е довела държавата до катастрофа, това е Гърция. Прослойката, на което у нас лепим етикета олигархия, не е никаква олигархия, а дребна плутокрация. Докато в южната ни съседка има две олигархични фамилии, които десетилетия наред се редуваха във властта и докараха страната си до това незавидно състояние. А сега, както се казва, когато се налага "да се реже живо месо", хората веднага излязоха на протести. Те си въобразяват, че като изразят по този начин недоволството си, ще спрат пенсионната реформа, ще стопират оръзването на социалните придобивки. За съжаление, ще ги има, но ще се въвеждат по по-трудния начин и с по-големи загуби, не само гръцки.

Имаме сериозен проблем, но нещата можеха да се вземат в ръце още при предишните блокади. Защото гръцката страна преднамерено блокира, бави и протака отварянето на повече ГКПП-та на границата с нас. Знаете, че гърците от една страна са крайни националисти, а от друга, не намирам по-мека дума, но са и параноици, защото си мислят, че от другата страна на границата си имат едно население, което хем говори български, хем е от мюсюлманско вероизповедание и това ги притеснява. Затова колкото могат бавят откриването на нови ГКПП-та. По тази причина България трябваше предишни години, когато имахме същия проблем, да настоява на всички нива, включително и в Брюксел, където съм сигурен, че щяхме да бъдем подкрепени, да каже, че това е вътрешна граница на ЕС, т.е. не е никаква граница, и да отворим повече точки за преминаване.

Сега, в момента, за превозвачите ни е изключително неудобно при блокада да излизат от границите на ЕС, и да тръгват, примерно, през Македония, за да продължат маршрута си. Но всичко това е свързано с огромно неудобство, с документални усложнения, с ветеринарни и всякакви други ограничения.

Днес, при тази скандална блокада, няма никакъв смисъл наши министри да ходят по границата и да говорят с протестиращите. Освен това организаторите на протеста едва ли са и на самото ГКПП. Това не е продуктивно, не че е лошо, но на какво може да се разчита? Какво ще му каже на този наш министър отсрещната страна? Най-много да му заявят, че отношение към българите нямат, а искат да не се състои пенсионната реформа в Гърция. Такъв един акт от наша страна би имал ефект единствено за ТВ операторите, които ще направят интересен материал по темата: български министър разговаря с протестиращи гърци.

Така виждам едно от най-работещите решения - отваряне на повече ГКПП-та. Или да го нарека по друг начин - една от превантивните мерки за по-далечното бъдеще, т.е. за следващия протест другата година, по същото време. Да, министрите Томислав Дончев и Ивайло Московски твърдят, че българската държава ще си иска компенсация за претърпените щети. Резонно е да го направят, с браншовите организации да подготвят оценка на щетите и да започнат съответните процедури в Брюксел. Естествено тази оценка няма да бъде приета, ще се настоява за по-ниска, но каквато и да е - ще има частично компенсиране за потърпевшите български превозвачи. Но това е по-скоро за рубриката "след дъжд - качулка". Най-добре е да няма щети, а за да няма - рецептата ви я посочих.

[inews.bg](#)

✓ Обмислят фиксирани схеми при облагане на фирмите с данък "уикенд"

НАП се договори с работодатели за опростяване на механизмите при въвеждането на частичен данъчен кредит с промени в Закона за ДДС

Законът за ДДС може да бъде променен с цел по-лесното прилагане на данък "уикенд". За това са се разбрали ръководството на Националната агенция за приходите (НАП), работодателски организации и експерт-счетоводители, съобщиха БНР.

Говорителят на данъчните Росен Бъчваров потвърди, че ще бъде направен преглед на европейските практики и е възможно да се стигне до фиксирани пропорции при възстановяването на данъчен кредит за активи, които се използват едновременно за служебни и за лични цели.

"Това, което предстои да направим е да се прегледа международното законодателство за въвеждането на частичен данъчен кредит. Евентуално да се помисли за определени фиксирани нормативно пропорции, и в зависимост от този анализ, в консенсуса между органите на изпълнителната власт, на частния бизнес, работодателите и разбира се съгласувано със законодателния орган, да се помисли дали, и ако да, какви промени в законодателството биха могли да се направят и да са от взаимен интерес", каза Бъчваров.

Личното ползване на служебни вещи трябва да бъде облагано, но механизмът за това трябва да бъде опростен, категоричен е Добрин Иванов от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

"Несъмнено и органите на НАП, и нашето мнение е, че личното ползване трябва да се облага с ДДС, но това трябва да става през ясен и опростен механизъм, а не през сложните хипотези в указанието на НАП. Като резултат се договорихме да бъде проучен европейския опит и в кратък срок да бъде променено законодателството в посока опростяване на прилагането на облагането на личното ползване", коментира Добрин Иванов.

Фирмите по ДДС имат три правни възможности да обявят кои служебни активи се ползват за лични нужди, уточниха от приходната агенция. Едната възможност е да не се приспада данъчен кредит за съответните стопански разходи и да не се начислява данък за доставката за лични нужди.

При втория, ако се ползва еднакъв размер данъчен кредит и за двете дейности, може да не се начислява данък за доставката за лични нужди. Третият начин пък е да се приспадне данъчен кредит за стоката и да се начисляват данък за доставката за лични нужди.

[Инвестор.БГ](#)

✓ Фирмите имат три варианта да обявят кои служебни активи се ползват за лични цели

НАП публикува подробни разяснения как следва да се процедира в трите варианта

Фирмите, регистрирани по Закона за ДДС, които използват стока, включена в стопанските им активи, и за лични нужди, могат да ползват три алтернативни правни възможности, съобщи Националната агенция по приходите (НАП).

Трите начина за фирмите са:

- да не приспадат данъчен кредит за стоката и за съпътстващите ползването ѝ разходи и да не начисляват данък за доставката за лични нужди;

- да упражнят правото на данъчен кредит за стоката в пропорция, съответстваща на използването ѝ за стопанската дейност и за лични нужди и да не начисляват данък за доставката за лични нужди;

- да приспадат данъчен кредит за стоката и да начисляват данък за доставката за лични нужди.

В сайта на НАП са публикувани и подробни разяснения как следва да се процедира в трите варианта.

Данъчното третиране по Закона за ДДС е разяснено в указание на Изпълнителния директор на НАП от 22 януари 2016 г.

Бизнесът и държавата ще обсъдят проблемите около прилагането на т. нар. данък "уикенд", за да бъдат изгладени неяснотите, обеща днес министърът на икономиката Божидар Лукарски.

Големите работодателски организации като БТПП и АИКБ вече се обявиха за въвеждането на праг на стойността на активите, които ще бъдат облагани с данък "уикенд", от 50 хил. лева.

От малкия и среден бизнес пък настояват данъка да не се прилага за тях, защото няма да допринесе съществено за по-добрата събираемост на приходите от ДДС, а в същото време ще затрудни сериозно бизнеса.

Фирмите, регистрирани по ДДС, имат срок до 14 февруари да подадат заедно с месечната справка-декларация и дневниците за покупки и продажби и справка за ползваните за лични цели служебни активи.

За данък "уикенд" се заговори активно в края на 2015 година. Още тогава данъчните власти посочиха, че подобна процедура е предвидена в европейското законодателство, което страната е въвела. Личната от служебната употреба на активи се различават още във влезлия в сила през 1994 г. Закон за ДДС. Тези разпоредби касаят само покупките, за които при придобиването им е приспаднал данъчен кредит.

[100 Вести - Габрово](#)

✓ Данък „уикенд“ е предпоставка за корупция“

„Данък „уикенд“ е нова възможност за неравно третиране, изнудване и тормоз над бизнеса и е предпоставка за корупция“, считат представителите на работодателските организации в страната, които в края на миналата седмица проведоха широко и задълбочено обсъждане на проблемите по данъчното третиране на активите и разходите за служебно и лично ползване – така наречения „данък уикенд“. „Ако цялата ни енергия отива за това да правим отчети, кога ще работим“ – е мнението на габровските представители в Асоциацията на индустриалния капитал. Техният председател Николай Григоров заяви, че бизнесът в Габрово изразява изключителна тревога и има категорични възражения по прилагането на правната уредба на „данък уикенд“, тъй като нормативните разпоредби в Закона за данък добавена стойност и Правилника за неговото приложение са доста общи и неконкретизирани. А издаденото от НАП Указание, свързано с този данък не е

нормативен акт, не изяснява в цялост въпросите, свързани с приложимостта и обхвата на нормативните разпоредби и води до огромна допълнителна административна и данъчна тежест. „Ето защо вече е подготвено предложението за законодателна промяна, което предстои да бъде внесено в парламента и финансовото ведомство“ – отбеляза Григоров.

Предложенията на бизнеса са в две посоки и са насочени за улесняване администрирането на ДДС и намаляването на общата данъчно-осигурителна тежест при използването и отделянето на стоки за лични нужди на данъчно задължените лица. Първата е свързана с ДДС законодателството, а втората – с Корпоративното подоходно облагане, ЗДДФЛ и осигурителното законодателство.

Според предложението е нужно да се даде възможност данъчно задължените лица да избират между две опции при определянето на данъчната основа на доставка на стока по чл.6, ал.3, т.1 от ЗДДС или по чл. 9, ал. 3, т. 1 от ЗДДС, за възмездна доставка на услуга. „При този избор ДЗЛ упражнява незабавно право на приспадане на ДК за актива и за всички други стоки и услуги, свързани с неговото използване и поддръжка, като прилага фиксирана в закона пропорция определяща размера на полагащия се ДК – е записано в предложението. - При тази опция ДЗЛ няма задължение да проследява, документира и доказва използването на актива, освен принципното положение, че е свързан с независимата му икономическа дейност“.

При това положение еднократно през декември всяка календарна година, на база на реално документираното и отчетено съотношение между ползването за нуждите на независимата икономическа дейност и личното ползване за тази година, да се начислява дължимия ДДС върху сумата на направените преки разходи, свързани с личното ползване, за които е ползван данъчен кредит. ДЗЛ ще има задължение осигури подходяща счетоводна отчетност и аналитичност, която да позволява определянето и натрупването на преките разходи през годината, за да бъде начислен дължимия ДДС през декември на всяка календарна година.

В предложението на работодателските организации е предвидено въвеждане на стойностен праг на същественост в размер на 50 000 лева за използваните стоки, които са или биха били дълготрайни активи по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане. „Предложеният праг постига оптимален фискален ефект, без да създава значителна административна тежест за бизнеса и органите на НАП – е записано в предложението. - Сложният механизъм на проследяване на степента на използване, определяне на пропорция на лично ползване и формиране на данъчна основа при различни хипотези, ще се прилага само за активи със значителна стойност. Сумата е в съответствие с редица примери в нормативната уредба свидетелстващи, че именно това е общественозначимия размер – праг за задължителна регистрация по ЗДДС, задължение за водене на двустранно счетоводно записване от всички предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и др“.

За да бъдат обвързани предложенията по ЗДДС с материалните данъчни закони, са предложени изменения и в ЗКПО, ЗДДФЛ и нормативните актове, уреждащи социалното и здравно осигуряване.

Според Николай Григоров „описание в предложения и подкрепен от всички работодателски организации в страната модел на облагане с преки данъци изглежда обществено най-приемлив от гледна точка на простота и администриране, като едновременно постига принципната цел за разумно данъчно облагане на личното ползване на фирмени активи при балансиране между интересите на фиска, бизнеса и работниците“.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Информационен портал за неправителствените организации](#)

✓ Рекорден интерес към Годишните награди за отговорен бизнес на БФБЛ

93 проекта на 63 компании се състезават за най-престижните отличия за корпоративна социална отговорност

Годишните награди за отговорен бизнес 2015 на Българския форум на бизнес лидерите (БФБЛ) отбелязват рекордно висок интерес. 93 проекта на 63 компании се състезават за статуетките в най-утвърдения и престижен конкурс за корпоративна социална отговорност, който БФБЛ организира за 13-а поредна година. Победителите, определени от авторитетно експертно жури, ще бъдат обявени на официална церемония на 25 февруари 2016 г.

Годишните награди за отговорен бизнес на БФБЛ отличават добрите практики на компаниите в областта на опазването на околната среда, образованието, развитието на служителите и цялото общество. Те получават заслужено признание и популярност и възможност да споделят идеи и опит в областта на КСО.

Тази година за отличията в шестте категории се състезават рекордните 93 проекта или с 20% повече от миналата година. С 20% нараства и броят на участвалите компании – те са 63 от най-различни сфери, като само половината от тях са членове на БФБЛ. Ръстът на номинациите и на кандидатствалите компании е индикатор както за стремежа на бизнеса да инвестира в стойностни проекти от обществена значимост, така и за доверието към Форума и мисията му да насърчава компаниите да развиват активна социална политика.

Най-оспорваните категории отново са "Инвеститор в обществото" и "Инвеститор в знанието" – те са привлекли съответно 25 и 20 проекта.

Двоен в сравнение с предходната година е ръстът при номинациите за отличието "Инвеститор в околната среда" – 18 екологични инициативи се борят не само за авторитетното отличие, но и за шанса да участват в Европейските награди за околна среда на Европейската комисия, на които БФБЛ е координатор за България.

15 са кандидатите за приза "Инвеститор в човешкия капитал и условията на труд". По 6 компании се съревновават в "Маркетинг, свързан с кауза" и "Най-добра социална политика на малко и средно предприятие".

Един от всички номинирани проекти ще заслужи специалната награда "Engage" за участие и принос на служителите, която се определя от Международния форум на бизнес лидерите във Великобритания.

Компаниите с най-много номинации – по 4, са Billa, Dundee Precious Metals Chelopech, Coca Cola и VMware. Кратки описания на всички кандидатствали проекти ще намерите тук.

Авторитетното жури на Наградите се състои от утвърдени специалисти от различни области, а негов председател за седма поредна година е кметът на София Йорданка Фандъкова. За членове на журито са поканени Ивайло Калфин, вицепремиер и министър на труда и социалната политика; Ивелина Василева, министър на околната среда и водите; акад. Дамян Дамянов, заместник-председател на БАН; Мариета Захариева, директор на Изпълнителната агенция за насърчаване на МСП; Цветан Симеонов, председател на Българската търговско-промишлена палата; Божидар Данев, председател на Българската стопанска камара; **Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България**; Мария Хесус Конде, постоянен представител на УНИЦЕФ за България; Ема Хопкинс, посланик на Великобритания в България; Веселина Кавръкова, програмен ръководител на WWF България; Елица Баракова, изпълнителен директор на "Помощ за благотворителността в България"; Десислава Талъкова, изпълнителен директор на фондация "Америка за България"; Красимира Величкова, изпълнителен директор на Български дарителски форум; Максим Майер, управител и редакционен директор на сп. "Мениджър".

Сред основните критерии за оценка са конкретна полза за обществото, работа в партньорство с други организации, ангажираност на служителите в осъществяването на проекта, продължителност и последователност на инициативата, новаторство и обществено признание.

Победителите ще станат известни по време на тържествената церемония по награждаването на 25 февруари 2016г. Събитието по традиция привлича многобройни гости от бизнеса, държавната администрация, правителството, дипломати и медии. Специални гости и тази година са президентът Росен Плевнелиев и вицепремиерът по социалната политика и министър на труда и социалната политика Ивайло Калфин.

Компаниите и организациите, номинирани за Годишните награди за отговорен бизнес 2015, са: AbbVie; Address Real Estate; AES; Adhoc Media; Amgen; Amylum; AstraZeneca; Avon Cosmetics; Balmed; BASF; Billa; CEZ; CEZ Razpredelenie; Chariot Motors; CMS Cameron McKenna; Coca Cola; Devnya Cement; DHL; Dundee Precious Metals Chelopech; Eurobet; Eurofootball; Ecopack; Gradus; Huawei Technologies; ICF Bulgaria; IKEA; InterImage/Aha!Car; InterImage/Max Europe; J Point Group; Karoll; KCM 2000; Konica Minolta; Kreston Bulmar; Lidl; L'Oreal; Microsoft; Mobilitel; Musala Soft; Next Consult; NRA; Nestle; Newtrend Agency; Nova Broadcasting Group; Overgas; Postbank; Quadrant Beverages; Raiffeisenbank; Samex; SAP Labs; Scale Focus; Siemens; Sinergia; Smart Energy Group; Solvay Sodi; Speedy; Sting; Studio Moderna; Telenor; Telerik, a Progress Company; TELUS International Europe; Unicredit Bulbank; Unify Service Centre; VMware; Wilson Learning.

НПО Порталът е медиен партньор на инициативата.

[Накратко](#)

✓ Днешните решения на Министерски съвет – 10.02.2016 г.

Приет е планът за управление на Природен парк "Персина"

Правителството одобри план за управление на Природен парк "Персина".

Документът е изготвен на базата на съвременни и утвърдени в Европа подходи за планиране и управление на защитените територии. Основното му предназначение е да осигури постигането на целите на природния парк за опазване и поддържане на разнообразието на екосистемите и на видовете от флората и фауната, осъществяване на научни, образователни и рекреационни дейности, както и създаване на предпоставки за развитието на туризъм и екологосъобразен поминък на местното население.

На основа на анализ на състоянието на живата и неживата природа планът определя главните цели на управление, функционалното зонироване на територията и приоритетните дейности за изпълнение през следващите години.

С приемането му ще се постигне значителен обществен ефект не само в областта на опазване на биологичното разнообразие, а и в посока на развитие на екологичния туризъм, прилагане на устойчиви практики в горите и селското стопанство, привличане на донори и повишаване на социалния статус на местното население в региона на Природния парк. Ще се изпълняват и изискванията на европейското законодателство в сектор "Защита на природата", както и на международни конвенции в тази област, по които Република България е страна.

Природен парк "Персина", разположен на площ от 21 762,2 ха по цялата дължина на Свищовско-Беленската низина, е единствен по българското поречие на р. Дунав. Обявяването му цели съхранението и възстановяването на крайдунавски влажни зони, като особено се набляга на запазване естественото състояние на многобройните острови, влизащи в границите на парка. Тук се намира и най-големият български и четвърти по големина в Европа дунавски остров – Персин, дал името на природния парк. Неговата дължина е 15 км, а на ширина достига до 6 км.

Одобрени са правителствените становища

по две конституционни дела

Правителството одобри становища по две конституционни дела.

Конституционно дело №9/2015 е образувано по искане на 57 народни представители за установяване на противоконституционност, несъответствие с общопризнати норми на международното право и с международни договори, по които България е страна, на чл. 34а и чл. 37а от Закона за лечебните заведения. Текстовете се отнасят до възможност за несклучване на договор с изпълнител на медицинска помощ с всички лечебни заведения.

Като излага съответните аргументи, Министерският съвет смята искането за необосновано и неоснователно, поради което следва да бъде отхвърлено.

Конституционно дело 10/2015 е образувано по искане на главния прокурор за установяване на противоконституционност на чл. 29, ал. 2, 3 и 4 и чл. 30, ал. 1 от Закона за адвокатурата. Атакуваните текстове се отнасят до правата на адвоката и адвоката от Европейския съюз, с които се създава възможност да се реализира проверка на дейността на магистратите, разследващите органи и административните органи във връзка с неосигуряване на дължимо уважение и съдействие на адвоката.

Правителството излага аргументи, с които обосновава, че искането на главния прокурор е неоснователно и съответните членове от Закона не следва да бъдат обявени за противоконституционни.

Правителството прие доклад за изпълнението

през януари на мерките, произтичащи

от членството на България в ЕС

Правителството прие доклад за изпълнението към 31 януари на Плана за действие за 2016 г. с мерките, произтичащи от членството на България в Европейския съюз.

Планът включва 242 мерки, като от общо 61 със срок на изпълнение през януари са изпълнени девет мерки. Неизпълнените представляват 85,2% от планираните. Традиционно през първия месец на годината процентът на неизпълнение е по-висок, което се дължи основно на прехвърлените неизпълнени мерки от Плана за предходната година, за които се залага срок за изпълнение до 31 януари.

Тринадесет от неизпълнените мерки са свързани със започнали процедури за нарушения по чл. 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Двадесет от неизпълнените мерки са законопроекти, намиращи се на различен етап на разработване и приемане. От тях 12 са внесени в 43-ото Народно събрание.

Правителството възложи на министрите съобразно тяхната компетентност да предприемат необходимите действия за изпълнението на забавените мерки.

Бюджетната позиция на България за 2015 г. отчита по-голямо от планираното подобрение, благодарение на доброто изпълнение на приходите

Правителството одобри внесената от министъра на финансите информация за касовото изпълнение на държавния бюджет и на основните показатели на консолидираната фискална програма за 2015 г., изготвена в изпълнение на чл. 135, ал. 1 на Закона за публичните финанси, на база на месечните отчети за касовото изпълнение на първостепенните разпоредители с бюджет.

По данни от месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет за 2015 г. постъпилите приходи и помощи по консолидираната фискална програма (КФП) за 2015 г. са в размер на 32 205,1 млн. лв., или 101,8% спрямо актуализираните годишни разчети. Съпоставено с 2014 г., приходите и помощите нарастват с 2 796,0 млн. лв. (9,5%). В структурно отношение данъчните приходи нарастват с 1 828,6 млн. лв. (7,9%), неданъчните приходи – с 245,1 млн. лв. (7,1%), а постъпленията от помощи (основно възстановени средства от Европейската комисия) – със 722,3 млн. лв. (24,7%). Отнесени към brutния вътрешен продукт, приходите и помощите по консолидираната фискална програма нарастват от 35,2% от БВП за 2014 г. на 37,5% от БВП за 2015 г., което представлява увеличение с 2,3 процентни пункта.

Общата сума на данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) по КФП възлиза на 24 856,4 млн. лв., или 100,5% спрямо актуализираните разчети, а съпоставено с първоначалните разчети към ЗДБРБ за 2015 г. изпълнението е 103,5 на сто. В групата на данъчните приходи ръст спрямо предходната година се отчита при всички основни данъци и осигурителни вноски, като най-значителен той е при постъпленията от косвени данъци, социално и здравноосигурителни вноски и други.

Приходите в частта на преките данъци са в размер на 4 591,7 млн. лв., което е с 315,8 млн. лв. (7,4%) повече в сравнение с предходната година, като основен принос за това имат постъпленията от корпоративен данък и от данъци върху доходите на физически лица.

Приходите от косвени данъци са в размер на 12 450,5 млн. лв., като съпоставено с предходната година нарастват с 969,7 млн. лв. (8,4%). Постъпленията от ДДС са в размер на 7 740,0 млн. лв. и спрямо 2014 г. нарастват с 475,6 млн. лв. (6,5%). Невъзстановеният данъчен кредит на фирми към 31.12.2015 г. е в размер на 128,5 млн. лева. Приходите от акцизи възлизат на 4 525,0 млн. лв., като спрямо 2014 г. нарастват с 12 на сто. Постъпленията от мита са 159,0 млн. лв. и бележат ръст от 3,8% спрямо 2014 г. Постъпленията от други данъци (вкл. други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 867,7 млн. лв. и нарастват с 5,5% спрямо 2014 г. Приходите от социално и здравноосигурителни вноски са 6 946,5 млн. лв., като съпоставено с предходната година нарастват със 7,7 на сто.

Неданъчните приходи са в размер на 3 705,0 млн. лв., което представлява 102,4% изпълнение на годишните разчети.

Постъпленията от помощи от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на 3 643,7 млн. лв., което представлява 110,2% спрямо годишния разчет.

Разходите по КФП (вкл. вноската на България в бюджета на ЕС) за 2015 г. възлизат на 34 678,0 млн. лв., което е 100,4% спрямо годишните разчети. Съпоставено с предходната година, общите разходи по КФП нарастват с 2 196,0 млн. лв. (6,8%). В структурно отношение най-значителен е ръстът при капиталовите разходи, които нарастват с 1,9 млрд. лв. в номинално

изражение. Това се дължи основно на по-високите инвестиционни разходи по оперативните програми, Програмата за развитие на селските райони и Програмата за развитие на сектор "Рибарство" през последната година за финализиране на разплащанията по проектите, съфинансирани от ЕК за програмния период 2007-2013 г.

Нелихвените разходи са в размер на 33 033,0 млн. лв., което представлява 101,1% спрямо годишните разчети. Текущите нелихвени разходи за 2015 г. са в размер на 26 190,4 млн. лв. (99,8% от разчета за годината), капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 6 842,7 млн. лв. (106,6% спрямо разчетите към ЗДБРБ за 2015 г.). Лихвените плащания са в размер на 698,6 млн. лв. или 80,1% от планираните за 2015 година.

Частта от вноската на България в бюджета на ЕС, изплатена за 2015 г. от централния бюджет, възлиза на 946,4 млн. лв., което е в съответствие с действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС.

Дефицитът на сектор "Държавно управление", оценен по методологията на Европейската система от национални и регионални сметки (ЕСС 2010) се очертава да бъде свит под 2,5% от прогнозния БВП, каквито бяха предварителните прогнози в края на 2015 г. Съпоставено със заложената цел за 2015 г. в Конвергентната програма на Република България 2015-2018 дефицитът да не надвиши 2,8% от БВП, се очаква по-голямо от планираното консолидационно усилие за 2015 година, което потвърждава следваната последователна политика за постепенно свиване на дефицита в средносрочен план. Този резултат е изключително важен, тъй като изпълнението на бюджета беше изправено пред сериозни предизвикателства, свързани основно с успешното финализиране на проектите по оперативните програми, Програмата за развитие на селските райони и Програмата за развитие на сектор "Рибарство" за програмния период 2007-2013 г. Благодарение на активните мерки на приходните администрации за повишаване на събираемостта на приходите, през изминалата година се отчита номинален ръст на приходите по КФП от 2,8 млрд. лв. спрямо 2014 г., като основната част от него (2,1 млрд. лв.) – при данъчните и неданъчните постъпления по националния бюджет. Подобриенето на параметрите по приходите позволи да бъде посрещнат натиска от страна на разходите, свързан основно с европейските програми и фондове, вкл. националното съфинансиране, и недостига за финансиране на някои бюджетни системи, без да се допусне влошаване на бюджетното салдо спрямо заложената фискална цел.

Дефицитът по консолидираната фискална програма за 2015 г. на касова основа е в размер на 2 472,9 млн. лв. (2,9% от прогнозния БВП). Той се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 2 195,1 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 277,8 млн. лева. За сравнение – за 2014 г. бюджетното салдо по КФП е отрицателно в размер на 3 072,9 млн. лв. (3,7% от БВП), т. е. отнесено към БВП бюджетната позиция се подобрява с 0,8 процентни пункта. Размерът на фискалния резерв към 31.12.2015 г. е 7,9 млрд. лв., в т. ч. 6,8 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1,1 млрд. лв. вземания от фондовете на ЕС за сертифицирани разходи, аванси и други.

МОСВ предоставя 15 млн. лв. на Националния доверителен екофонд за енергийна ефективност

Министерството на околната среда и водите (МОСВ) ще предостави за управление на Националния доверителен екофонд 15 млн. лв. Това става с решение на кабинета, определящо реда и начина за разходване през 2016 г. на преходен остатък по валутна сметка на МОСВ, постъпил в бюджета на ведомството до 31 декември 2012 г.

Средствата ще бъдат използвани за финансиране на проекти за подобряване на енергийната ефективност на общински или държавни обекти в рамките на Инвестиционната програма за климата и за насърчаване използването на електромобили и хибридни автомобили от публичните институции, с което се цели да се повиши качеството на атмосферния въздух.

Реализацията на проектите ще доведе до намаляване на емисиите на парникови газове, ще създаде трудова заетост в малки населени места, ще намалее и разходите на общини за отопление и осветление на детски градини, училища, болници и др.

ОП "Добро управление" ще финансира възнаграденията на служителите, които осъществяват функции по управлението на средствата от ЕСИФ

Вознаграденията за служителите от всички структури и звена, които осъществяват функции по управлението на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), ще бъдат финансирани по линия на техническата помощ на Оперативна програма "Добро управление".

Правителството прие промени в Постановление №119 от 2014 г. относно правилата за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове за финансовата рамка 2014-2020 г.

Постановлението обхваща всички допустими бенефициенти по Приоритетна ос 4 "Техническа помощ за управлението на ЕСИФ" на ОП "Добро управление". Промените подпомагат успешното изпълнение на оперативната програма, като осигуряват подкрепа на всички допустими бенефициенти по програмата.

Правителството предостави имоти на общини, читалища, сдружения и болници

Правителството прехвърли на община Ветово, област Русе, масивна триетажна хижа в местността "Шумница". Тя ще бъде използвана за бъдещи инвестиции с оглед необходимостта на местното население от място за отдих и развлечения.

Община Стара Загора получи от Министерството на отбраната поземлен имот в кв. "Казански" от 40,6 дка, застроен с 25 сгради. Терените ще бъдат използвани за изграждане на площи за спорт, отдих и атракционни.

С друго решение – за учредяване безвъзмездно право на ползване, Народното читалище "Бъдеще за Ловеч 2009" в Ловеч получи къщата "Бона Чакърлова" в града. Тя е с площ от 246 кв. м, като в имота попада и едноетажна сграда с площ от 102 кв.м. В него ще се извършват общественополезни, образователни и хуманитарни дейности и ще се провеждат сбирки на постоянно действащите клубни форми към читалището. Къщата няма да може да се използва за извършване на икономическа дейност.

Сдружение "Синдикат на служителите в МВР" получи сграда с прилежащ терен от 888 кв. м в с. Рибарица, област Ловеч. Учредено е безвъзмездно право на ползване върху него в полза на централното ръководство на сдружението при условие, че не се ползва за икономическа дейност. Имотът, чиито права за управление досега са били предоставени на МВР за изпълнение на функциите на Областната дирекция в Ловеч, е с отпаднала необходимост за ведомството. Синдикалната организация ще го използва за реализиране на регламентирани в устава ѝ цели, включително за провеждане на обучение на нейни членове.

С друго решение Министерският съвет обяви имот – публична държавна собственост, за частна и го апортира в капитала на "Специализирана болница за активно лечение по травматология, ортопедия и спортна медицина "Проф. д-р Димитър Шойлев" ЕАД. Имотът се намира в столичния район "Изгрев" и представлява част от Център "Спорт и здраве". Това е сградата "Национален възстановителен център", построена през 1988 г.

Правителството учреди безсрочен сервитут в полза на община Берковица върху поземлени имоти в горски територии – публична държавна собственост, за което общината ще заплати нормативно определените такси и режийни разходи. Терените са с обща площ 1,145 дка и се намират в землището на с. Бързия. Те ще бъдат използвани за изграждане и обслужване на подземен водопровод.

От публична в частна държавна собственост беше променен статутът на три имота в Петрич, които са с отпаднала необходимост за МВР. Намиращите се на ул. "Неизвестна" четири сгради върху площ от близо 23 дка остават в управление на ведомството с оглед предприемането на последващо изпълнение на разпоредителни действия с тях.

С друго решение правителството отчужди имоти и части от имоти – частна собственост, необходими за строителството на Лот 3.3 от автомагистрала "Струма". Терените се намират в землищата на гр. Кресна и с. Долна Градешница, община Кресна, с. Илинденци и с. Микрево, община Струмьани, с. Плоски, с. Поленица, с. Лешница, с. Дамяница и гр. Сандански, община Сандански. Финансирането на отчуждителната процедура се осигурява от Оперативна програма "Транспорт и транспортна инфраструктура" 2014-2020. Решението на МС може да бъде обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му на заинтересованите лица.

Ще бъде сключено ново споразумение

със Световната банка за предоставяне

на консултантски услуги за повишаване ефективността в отрасъл ВиК

Правителството даде мандат на министъра на регионалното развитие и благоустройството да подпише ново споразумение със Световната банка за предоставяне на консултантски услуги за разработване на стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК. Консултантските услуги по споразумението, което ще бъде трето по ред между Банката и МРРБ, са специално предназначени да спомогнат за създаването на условия, механизми и капацитет за подобряване на дейността и увеличаване на ефективността на отрасъла. Осъществяването на предвидените в споразумението дейности и мерки ще допринесе за развитието на отрасъл "Водоснабдяване и канализация" чрез оптимизиране на управлението и подобряване на качеството на предоставяните услуги. Предвижда се да бъде разработена стратегия за финансиране на отрасъла и подходящи финансови механизми, с цел намаляване на въздействието върху цените в следствие на изменената регулаторна рамка в отрасъла и разработване на механизъм за задържане на част от приходите от ВиК услуги за бъдещо реинвестиране в отрасъл ВиК. Това ще подпомогне и изпълнението на предварителни условия за усвояване на европейски средства през периода 2014-2020 г. Услугите, които ще бъдат предоставени от експертите на Банката, трябва да допринесат за укрепване на регулаторния капацитет с цел подобряване на предоставяните услуги в отрасъла и изготвяне на указания за преглед на бизнес плановете на ВиК операторите, разработени по новата регулаторна рамка за периода 2017-2021 г.

Дейностите по Споразумението ще се изпълняват в рамките на проект "Подпомагане на ефективността, управлението и институционалния капацитет в отрасъл ВиК", финансиран от Кохезионния фонд на ЕС в рамките на ос 1. Води на Оперативна програма "Околна среда 2014- 2020 г.", с конкретен бенефициент Министерството на регионалното развитие и благоустройството – дирекция "Водоснабдяване и канализация".

Одобрен е проект на Гаранционно споразумение между България и Международната банка

за възстановяване и развитие

Правителството одобри проект на Гаранционно споразумение между Република България и Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР) за предоставяне на държавна гаранция за заем за Фонда за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ) като основа за водене на преговори. Министърът на финансите е упълномощен да проведе преговорите с банката и да подпише Гаранционното споразумение при условие за последваща ратификация от Народното събрание.

Заемът в размер на 300 милиона евро, който ще бъде предоставен от МБВР, ще бъде в допълнение на заем със същия размер от Европейската банка за възстановяване и развитие и ще допринесе за попълване на резервите на ФГВБ. С получения финансов ресурс Фондът ще постигне по-голяма финансова независимост и устойчивост за изпълнение на установените си със закон задължения по гарантиране на влоговете и преструктуриране на кредитни институции.

Решението на правителството е в съответствие на разпоредбите на Закона за държавния бюджет на Република България за 2016 г., в който е предвидено в рамките на текущата бюджетна година МС да издава държавни гаранции по заеми на ФГВБ, включително по заеми от външни кредитори, при условие за последваща ратификация.

Одобрено е техническото споразумение

за Европейския център за тактически въздушен транспорт

Правителството одобри проекта на техническо споразумение между 11 държави относно Европейската програма за тактически въздушен транспорт и създаването в Испания на Европейски център за тактически въздушен транспорт.

Документът регламентира бъдещото организиране, финансиране и провеждане на тактически тренировки, курсове и симпозиуми по направлението "Операции и подготовка" на Програмата. Той конкретизира общите процедури и мерки,

необходими за ефективното изпълнение на мероприятията, отговорностите на участие в тях, включително процедурите за възстановяване на разходите при осигуряване на поддръжка от страната-домакин.

България ще си сътрудничи с Китай и Куба

в областта на спорта

Правителството одобри проект на споразумение за сътрудничество в областта на спорта между Министерството на младежта и спорта на България и Генералната администрация на спорта на Китай.

Сътрудничеството се изразява в обмен на експерти, консултанти, треньори и специализирани административни кадри. Постигането на двустранен подход в борбата срещу употребата на забранени в спортната практика медикаменти и методи чрез обмен на експерти, изготвяне на публикации и материали по въпроси, свързани със спорта, спортното развитие и тренировъчните системи, участието в срещи, семинари и симпозиуми са част от мерките, заложи в проекта.

Одобрен беше и проектът на договор за сътрудничество в областта на физическата култура и спорта между Министерството на младежта и спорта на България и Националния институт за спорт, физическо възпитание и отдих на Куба.

Сферите на сътрудничество, залегнали в документа, обхващат организирането на програми за подготовка на спортисти, обучение и квалификация на треньори и спортисти, академичен обмен, борба с допинга, обмен на информация, документация, учебни и методологични материали в областта на научния интерес, свързан със спорта, и други дейности. Страните ще стимулират и участието на учители, преподаватели и специалисти в семинари, курсове и научни конференции, организирани от двете държави в областта на физическата култура, спорта и отдиha и др.

Бюрото по защита при главния прокурор

е определено за контактна точка по споразумение със Словения

Правителството одобри промяна в споразумението със Словения от 2013 г. за сътрудничество в областта на защитата на свидетелите. С нея за осъществяване на международното сътрудничество в сферата на защита на свидетели като национална точка за контакт се определя Бюрото по защита при главния прокурор.

Промяната следва влезлите в сила изменения в Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство.

Утвърждават се единните разходни стандарти

за финансиране на държавните културни институти в сценичните изкуства

Правителството прие постановление за утвърждаване на единни разходни стандарти за финансиране на държавните културни институти, осъществяващи дейности в областта на сценичните изкуства.

Съгласно модела за финансиране на тези институции, държавната субсидия осигурява средства по базов компонент за 1 лев реализирани приходи от брой продадени билети от собствени театрални или музикални продукти, като диференциацията на стандартите е съобразена с различията в спецификата на дейността на културните институти.

През 2016 г. драматичните и драматично-куклените театри ще получават по 2,50 лв. за 1 лв. приходи, куклените театри – по 3 лв., филхармониите, оперите, музикално-балетните центрове и фолклорни ансамбли – по 6 лв., Софийската опера и балет, музикално-драматичните театри, театрално-музикалните центрове и експерименталните институти – по 4 лв., а симфонията – по 8 лв.

Предвижда се реализираното в края на 2015 г. превишение на плащанията над постъпленията от някои културни институти да се покрие от бюджета на Министерството на културата по бюджетна програма "Сценични изкуства" за 2016 г. Министърът на културата ще утвърди програма за финансово стабилизиране на културните институти, при които е констатирано посоченото превишаване.

Прекратяват се договорите за концесия

на четири морски плажа

Правителството прекратява едностранно договора за концесия на морски плаж "Къмпинг Китен", сключен през 2007 г. с концесионера "Лазурен бряг" АД. Причина за решението са констатирани системни неизпълнения на основни задължения по договора.

Установени са нарушения като непредставяне на банкова гаранция, обезпечаваща изпълнението на задължението за плащане на концесионно възнаграждение за 2015 г. Не е представена и гаранция за изпълнение на задълженията, свързани с опазване на околната среда, охраната на крайбрежната плажна ивица и комплекса от курортни ресурси и с охраната на труда през 2014 г. и 2015 г. Дружеството също така не е заплащало и дължимото концесионно възнаграждение на държавата за 2014 г. и 2015 г. Общата стойност на всички непогасените парични задължения по договора възлизат на близо 217 хил. лв., като в сумата влизат и дължими лихви и неустойки, съгласно договорните клаузи.

Считано от 17.01.2016 г. са прекратени и договорите за концесии на плажовете "Офицерски", "Аспарухово" и "Кабакум-юг. Причината са отправени от концесионерите на 17.12.2015 г. едномесечни писмени предизвестия.

Одобрени са българските позиции за две заседания на Съвета на ЕС

Правителството одобри българската позиция за заседанието на Съвета на ЕС по икономически и финансови въпроси (ЕКОФИН), което ще се проведе на 12 февруари в Брюксел. В дневния ред е включено обсъждане на пакета от мерки за борба с избягването на данъци, както и представяне на информация за актуалното състояние по изграждането на банковия съюз и свързаните с това досиета. Финансовите министри се очаква да бъдат запознати с плана за действие за засилване на борбата срещу финансирането на тероризма и да приемат заключения по темата. Предвижда се да се разгледат и одобрят проектът на препоръки на Съвета до ЕП за освобождаване от отговорност на ЕК по изпълнението на бюджета на ЕС за 2014 г. и проектът на заключенията на Съвета по насоките за бюджета на ЕС за 2017 г. Групата на високо равнище за собствените ресурси ще представи информация за резултатите от работата си към момента.

С друго решение правителството одобри и позиция на България за заседанието на Съвета на ЕС по земеделие и рибарство, което ще се проведе на 15 февруари в Брюксел. Очаква се Нидерландското председателство да представи своята работна програма в областта на земеделието и рибарството. В предварителния дневен ред е предвидена и точка за представянето от ЕК на дългосрочна стратегия за научни изследвания в селското стопанство. По време на заседанието комисарят Фил Хоган ще направи преглед на състоянието на търговските отношения и новите пазари на ЕС.

Промени в Закона за публичното предлагане

на ценни книжа ще осигурят по-голяма прозрачност по отношение на емитентите

Правителството одобри проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗИДЗППЦК). Законопроектът има за цел да въведе в българското законодателство изискванията на Директива 2013/50/ЕС и мерки по прилагането на регламентите относно европейските фондове за рисков капитал, европейските фондове за социално предприемачество и европейските фондове за дългосрочни инвестиции. Предвижда се Комисията за финансов надзор да бъде компетентният орган по прилагането на тези регламенти.

Съгласно изискванията на Директивата, за по-голяма прозрачност по отношение на емитентите на ценни книжа със законопроекта се правят изменения в изискванията за разкриване на информация, урежда се изрично правото на избор на държава-членка по произход за емитенти от трета държава. Предвижда се задължение за публично разкриване на шестмесечни финансови отчети за дейността на емитентите, както и включването на декларация за добро корпоративно управление в годишния доклад за дейността.

В законопроекта е предвидено ежегодно да се оповестяват в отделен отчет плащанията към правителствата на държавите, в които се извършва дейността, с цел да се осигури по-голяма прозрачност на извършваните плащания към правителствата и органите на изпълнителната власт от емитентите, които развиват дейност в добивната промишленост или в дърводобива от девствени гори. С цел повишаване на правната сигурност, подобряване на прозрачността и намаляване на административната тежест за трансграничните инвеститори, се хармонизира режимът на разкриване на дялово участие за притежавани големи части от правата на глас и се разширява кръгът на финансовите инструменти, по отношение на които се разкрива дялово участие с всички инструменти с икономически ефект, сходен на акции и на права за придобиването им. Одобрена е Национална програма за младежта

Правителството одобри Национална програма за младежта (2016-2020). Тя е инструмент за изпълнение на целите на младежката политика в страната и финансира проекти за младежки дейности, изпълнявани от неправителствени организации, по две основни подпрограми – Развитие на мрежата от младежки информационно-консултантски центрове и Национални младежки инициативи и кампании.

Програмата ще допринесе за постигане на стратегическите цели на Националната стратегия за младежта чрез реализиране на осем оперативни цели и петнадесет дейности, насочени към насърчаване на личностното развитие и икономическата активност на младите хора, подобряване на достъпа до информация и качествени услуги, насърчаване на здравословния начин на живот, превенция на социалното изключване, повишаване на гражданската активност на младите хора и др.

Очаква се в резултат на изпълнението на програмата да бъде реализирано териториално покритие чрез функциониране на минимум 30 младежки информационно-консултантски центрове, предоставящи качествени и ефективни услуги. Чрез тях ще бъдат повишени информираността на младите хора, знанията, уменията и нагласите за възможностите за професионална и личностна реализация и възможностите за участие в процеса на решаване на значими социални въпроси и младежки проблеми, включително за младите хора от малките населени места и отдалечени райони. Сред целите е и информираността на младите за ползите от здравословния начин на живот, за младежкото доброволчество, за предоставяни възможности за младежко предприемачество в България и за мобилизиране на младите хора в процесите на изпълнение на европейските политики.

Програмата е изготвена на базата на отчетените потребности на младите хора в страната, външна независима оценка от действието на Програмата до 2015 г., както и на мнения и препоръки, представени от неправителствения сектор в резултат на проведено обществено обсъждане от Министерство на младежта и спорта.

Медицинският екип, извършил уникална

за България вътреутробна операция,

получава държавна парична награда

Правителството одобри отпускането на държавна парична награда за особени заслуги и за проявена лична доблест при изпълнение на обществения си и граждански дълг на екипа от медицински специалисти на МБАЛ за женско здраве "Надежда". Те извършиха сложна операция на бебе в утробата на майката чрез високотехнологични методи, изискващи изключителен професионализъм.

Извършването на такава интервенция е сериозно достижение на българската медицина и е акт на лична доблест, отговорност и висок професионализъм на младите лекари.

Д-р Кристина Чачева, д-р Марина Михова, д-р Детелина Стоичкова-Петрова и д-р Камелия Василева ще бъдат наградени с по 2000 лв. Награда в размер на по 1000 лв. е определена за акушерките Илияна Тютлинова и Радослава Димитрова, както и за медицинската сестра Леонсия Докузова.

Завишават се изискванията към началник щаб

и заместник-командира по логистиката

на Националната гвардейска част

Правителството направи промени в Класификатора на длъжностите на военнослужещите в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА като завиши изискванията за военни звания и степени на определени длъжности от командването на Националната гвардейска част.

С цел осигуряване на йерархичност на тези длъжности след въвеждането на изискване за командир на НГЧ да бъде назначаван бригаден генерал/комодор (Указ №231/2014 на Президента на Република България), изискването към началника на щаба и заместник-командира по логистичното осигуряване в НГЧ е те да са полковник/капитан I ранг. С решението ще се осигури кариерно развитие на военнослужещите и ще се запази подготвен, високообразован и квалифициран личен състав.

Предвижда се измененията да влязат в сила от 1 март 2016 г.

Одобрени са 50 млн. лв. допълнително за финансиране на разходи за ДДС по проекти на общини по ПРСР 2007-2014

Правителството одобри 50 млн. лв. допълнителни разходи по бюджета на Държавен фонд "Земеделие". Със средствата ще се финансират разходи за ДДС по завършени проекти на общини по Програмата за развитие на селските райони 2007-2014.

Разходите за ДДС на общините бенефициенти по тези програми са недопустим разход за финансиране с европейски средства и затова се финансират от националния бюджет.

Предоставят се 300 000 лв. за ремонт на мемориалния комплекс "Христо Ботев" в Калофер

Правителството одобри допълнителни трансфери по бюджета на община Карлово за 2016 г. в размер на 300 000 лева. Средствата са разчетени за ремонт на мемориалния комплекс "Христо Ботев" в Калофер, с което ще се съхрани паметник с национално значение.

Мемориалният комплекс е построен преди повече от 30 години, от тогава не е ремонтиран и се руши. Големи гранитни блокове в основата на монумента са разместени и съществува опасност от инциденти. По същата причина необходимост от ремонт има и шадравана към комплекса. През 2016 г. предстои отбелязване на 140-годишнината от смъртта на Христо Ботев и с извършването на ремонта на комплекса жителите на Калофер ще посрещат гости от страната и чужбина в града, който ще стане по-привлекателна културна, историческа и туристическа дестинация.

Предоставените средства са за сметка на реструктуриране на разходи по централния бюджет.

Министерски съвет

✓ Бюджетната позиция на България за 2015 г. отчита по-голямо от планираното подобрене, благодарение на доброто изпълнение на приходите

Правителството одобри внесената от министъра на финансите информация за касовото изпълнение на държавния бюджет и на основните показатели на консолидираната фискална програма за 2015 г., изготвена в изпълнение на чл. 135, ал. 1 на Закона за публичните финанси, на база на месечните отчети за касовото изпълнение на първостепенните разпоредители с бюджет.

По данни от месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет за 2015 г. постъпилите приходи и помощи по консолидираната фискална програма (КФП) за 2015 г. са в размер на 32 205,1 млн. лв., или 101,8% спрямо актуализираните годишни разчети. Съпоставено с 2014 г., приходите и помощите нарастват с 2 796,0 млн. лв. (9,5%). В структурно отношение данъчните приходи нарастват с 1 828,6 млн. лв. (7,9%), неданъчните приходи – с 245,1 млн. лв. (7,1%), а постъпленията от помощи (основно възстановени средства от Европейската комисия) – със 722,3 млн. лв. (24,7%). Отнесени към брутния вътрешен продукт, приходите и помощите по консолидираната фискална програма нарастват от 35,2% от БВП за 2014 г. на 37,5% от БВП за 2015 г., което представлява увеличение с 2,3 процентни пункта.

Общата сума на данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) по КФП възлиза на 24 856,4 млн. лв., или 100,5% спрямо актуализираните разчети, а съпоставено с първоначалните разчети към ЗДБРБ за 2015 г. изпълнението е 103,5 на сто. В групата на данъчните приходи ръст спрямо предходната година се отчита при всички основни данъци и осигурителни вноски, като най-значителен той е при постъпленията от косвени данъци, социално и здравноосигурителни вноски и други.

Приходите в частта на преките данъци са в размер на 4 591,7 млн. лв., което е с 315,8 млн. лв. (7,4%) повече в сравнение с предходната година, като основен принос за това имат постъпленията от корпоративен данък и от данъци върху доходите на физически лица.

Приходите от косвени данъци са в размер на 12 450,5 млн. лв., като съпоставено с предходната година нарастват с 969,7 млн. лв. (8,4%). Постъпленията от ДДС са в размер на 7 740,0 млн. лв. и спрямо 2014 г. нарастват с 475,6 млн. лв. (6,5%). Невъзстановеният данъчен кредит на фирми към 31.12.2015 г. е в размер на 128,5 млн. лева. Приходите от акцизи възлизат на 4 525,0 млн. лв., като спрямо 2014 г. нарастват с 12 на сто. Постъпленията от мита са 159,0 млн. лв. и бележат ръст от 3,8% спрямо 2014 г. Постъпленията от други данъци (вкл. други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 867,7 млн. лв. и нарастват с 5,5% спрямо 2014 г. Приходите от социално и здравноосигурителни вноски са 6 946,5 млн. лв., като съпоставено с предходната година нарастват със 7,7 на сто.

Неданъчните приходи са в размер на 3 705,0 млн. лв., което представлява 102,4% изпълнение на годишните разчети.

Постъпленията от помощи от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на 3 643,7 млн. лв., което представлява 110,2% спрямо годишния разчет.

Разходите по КФП (вкл. вноската на България в бюджета на ЕС) за 2015 г. възлизат на 34 678,0 млн. лв., което е 100,4% спрямо годишните разчети. Съпоставено с предходната година, общите разходи по КФП нарастват с 2 196,0 млн. лв. (6,8%). В структурно отношение най-значителен е ръстът при капиталовите разходи, които нарастват с 1,9 млрд. лв. в номинално изражение. Това се дължи основно на по-високите инвестиционни разходи по оперативните програми, Програмата за развитие на селските райони и Програмата за развитие на сектор "Рибарство" през последната година за финализиране на разплащанията по проектите, съфинансирани от ЕК за програмния период 2007-2013 г.

Нелихвените разходи са в размер на 33 033,0 млн. лв., което представлява 101,1% спрямо годишните разчети. Текущите нелихвени разходи за 2015 г. са в размер на 26 190,4 млн. лв. (99,8% от разчета за годината), капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 6 842,7 млн. лв. (106,6% спрямо разчетите към ЗДБРБ за 2015 г.). Лихвените плащания са в размер на 698,6 млн. лв. или 80,1% от планираните за 2015 година.

Частта от вноската на България в бюджета на ЕС, изплатена за 2015 г. от централния бюджет, възлиза на 946,4 млн. лв., което е в съответствие с действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС.

Дефицитът на сектор "Държавно управление", оценен по методологията на Европейската система от национални и регионални сметки (ЕСС 2010) се очертава да бъде свит под 2,5% от прогнозния БВП, каквито бяха предварителните прогнози в края на 2015 г. Съпоставено със заложената цел за 2015 г. в Конвергентната програма на Република България 2015-2018 дефицитът да не надвиши 2,8% от БВП, се очаква по-голямо от планираното консолидационно усилие за 2015 година, което потвърждава следваната последователна политика за постепенно свиване на дефицита в средносрочен план. Този резултат е изключително важен, тъй като изпълнението на бюджета беше изправено пред сериозни предизвикателства, свързани основно с успешното финализиране на проектите по оперативните програми, Програмата за развитие на селските райони и Програмата за развитие на сектор "Рибарство" за програмния период 2007-2013 г. Благодарение на активните мерки на приходните администрации за повишаване на събираемостта на приходите, през изминалата година се отчита номинален ръст на приходите по КФП от 2,8 млрд. лв. спрямо 2014 г., като основната част от него (2,1 млрд. лв.) – при данъчните и неданъчните постъпления по националния бюджет. Подобриенето на параметрите по приходите позволи да бъде посрещнат натиска от страна на разходите, свързан основно с европейските програми и фондове, вкл. националното съфинансиране, и недостига за финансиране на някои бюджетни системи, без да се допусне влошаване на бюджетното салдо спрямо заложената фискална цел.

Дефицитът по консолидираната фискална програма за 2015 г. на касова основа е в размер на 2 472,9 млн. лв. (2,9% от прогнозния БВП). Той се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 2 195,1 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 277,8 млн. лева. За сравнение – за 2014 г. бюджетното салдо по КФП е отрицателно в размер на 3 072,9 млн. лв. (3,7% от БВП), т. е. отнесено към БВП бюджетната позиция се подобрява с 0,8 процентни пункта. Размерът на фискалния резерв към 31.12.2015 г. е 7,9 млрд. лв., в т. ч. 6,8 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1,1 млрд. лв. вземания от фондовете на ЕС за сертифицирани разходи, аванси и други.

Класа

✓ Изясняват данък "уикенд" пред работодателите

Министърът на икономиката Божидар Лукарски се захваща да изчисти неяснотите около прилагането на т.нар "данък уикенд".

Още в понеделник министърът свиква извънредно заседание на Националния икономически съвет към икономическото ведомство, на което да се съберат правителство, работодатели и задължително изпълнителният директор на Националната агенция по приходите (НАП) Бойко Атанасов.

Новината обяви самият министър Лукарски пред депутатите от парламентарната комисия по икономическа политика. По време на обичайния за всеки месец блиц контрол пред ресорната комисия председателят ѝ и депутат от "БСП Лява България" Петър Кънев повдигна въпроса за данък "уикенд".

"Вие сте адвокат на бизнеса и е крайно време да привикате НАП, за да видим какво правим с данък "уикенд", се обърна към министъра социалистът. Той обясни, че депутатите не са против данъка, знаят, че няма как да избягат от него, защото е европейска директива, и дори го приемат за справедлив. "Трябва обаче да се намерят отговори на всички неясни въпроси при самото прилагане на този данък", отсече Кънев и призова: "Седнете с НАП и разрешете този спор."

Икономическият министър призна от своя страна, че за тези неясноти е говорил още преди време с министъра на финансите Владислав Горанов, но е мислил, че те ще бъдат изчистени с наредбата към закона.

"Явно това не се е случило", призна министър Лукарски. Той отсече, че е съгласен с виждането на бизнеса и заради това ще се опита да реши проблема. "Най-добре е да се случи в един диалог с работодателските организации и НАП в рамките

на Националния икономически съвет. Смятам още в понеделник да свикам извънредно негово заседание", обяви министърът на икономиката.

Припомняме, че преди дни четирите национално представени работодателски организации у нас се обявиха с обща позиция против приетата уредба за данъка за служебните активи, ползвани и за лични нужди. Работодателите сигнализираха, че прилагането на закона ще доведе до сериозни проблеми.

[Експерт БГ](#)

✓ Оборътът на БФБ достигна 3 млн. лева

Оборотът на Българска фондова борса днес достигна 3 млн. лева като 1.8 млн. от тях бяха формирани от една пакетна сделка с акциите на "Тексим Банк" АД. Пазарните измерители у нас бяха в синхрон с европейските и завършиха със скромни повишения в рамките на четири десети от процента.

Акциите на "Неохим" АД записват ръст от 4.44%, а леки спадове от около един процент регистрират емисиите на "Синтетика" АД, "Софарма" АД и "Фонд за недвижими имоти България" АДСИЦ.

В сегмента за компенсаторни инструменти се сключиха две по-големи сделки с компенсаторните записи на стойност 88 хил. лева и при цена от 39.1 стотинки за лев номинал.

Извън България европейските фондови пазари са на път да завършат деня с повишения от около 2% след поредицата си от понижения от началото на месеца.

Щатските индекси също стартираха сесията на Уолстрийт с повишения след изказването на председателя на Федералния резерв Джанет Йелън пред конгреса на САЩ, в което тя потвърди намеренията за плавно повишаване на лихвените проценти, но обърна внимание и на влошените очаквания и несигурността в световната икономика, които могат да повлияят на това решение.

✓ ЕК задължава държавите членки да споделят газовите си запаси при криза

Европейската комисия смята да задължи страните членки при кризисни ситуации да делят газовите си запаси със съседни държави. Това е една от мерките за намаляване на зависимостта на Европа от руските газови доставки, които ще бъдат приети в Брюксел в сряда и официално представени през следващата седмица, пише The Financial Times.

Освен това Европейската комисия вече е определила 14 приоритетни газови проекта, които ще бъдат подкрепени финансово. Сред тях е и разширението на българската газова мрежа, чиято стойност по информация на Mediapool е 170 млн. евро.

Според обсъжданите предложения Европа ще бъде разделена на девет зони. В най-уязвимите източни региони Германия ще бъде в една зона с Полша, Чехия и Словакия. Унгария ще е в пакет с Австрия, Италия, Словения и Хърватия. България заедно с Гърция и Румъния ще образува Балканска зона. Финландия върви заедно с балтийските държави, посочва изданието.

Държавите от всяка зона ще трябва да изработят съвместни планове за осигуряване на запаси и на необходимите маршрути за спешни доставки при нужда. Брюксел ще контролира разработката на тези антикризисни планове. Също така ЕК смята да получи пълномощия за проверка на газовите договори на европейските държави преди тяхното подписване.

"Сигурността на доставките в ЕС не може да бъде ефективно обезпечена от страните членки на блока самостоятелно. Тя може да бъде достигната по-добре на общностно ниво", посочва се в черновата на плана, цитирана от FT. В проекта на документа пише още, че държавите са били уязвими на газови кризи заради ниските запаси и лошата инфраструктурна свързаност помежду им.

В подготвяните планове на осигуряване на аварийните доставки приоритет ще се дава на домакинствата, болници, учебни заведения. Например, ако някоя държава има проблеми с осигуряването на газ, съседката ѝ ще е длъжна да даде

част от своите резервни количества и дори от обемите, необходими за промишлеността. Така наречените от еврочиновниците планове за "задължителна солидарност" трябва да бъдат одобрени от всички стани членки и от Европарламента.

Изданието коментира, че Евросъюзът отдавна иска да свърже националните енергийни мрежи в общ пазар, за да повиши енергийната сигурност на общността и да намали цените, но досега напредъкът по реализацията на тези планове заради стремежите на националните правителства са провеждат собствена енергийна политика.

[Инвестор.БГ](#)

✓ ЕС търси съвети как да се защити от евтиния китайски внос

Правилата за изчисляване на справедливи китайски цени за износ бяха договорени през 2001 г., но част от тях изтичат в края на 2016 г.

Европейската комисия се обръща за съвет към обществеността по въпроса за бъдещите търговски отношения с Пекин. Това съобщи институцията, цитирана от ДПА и БТА.

Китай е най-големият доставчик на стоки за ЕС, но блокът настоява, че голяма част от вноса незаконно подбива европейските цени и затова налага антидъмпингови мита на продукти, вариращи от слънчеви панели до керамични плочки и дъски за гладене.

Правилата за изчисляване на справедливи китайски цени за износ бяха договорени през 2001 година, когато Китай бе приет в Световната търговска организация. Част от договорените условия изтичат в края на 2016 година.

Дотогава ЕС трябва да реши как да реагира, за да защити собствената си промишленост, без да навреди на отношенията с Пекин.

ЕК дава на представителите на различни секторни асоциации, производители и профсъюзи 10 седмици, за да кажат дали и как ЕС трябва да промени отношението си към Китай при бъдещите антидъмпингови разследвания.

Ако ЕС даде на Китай т. нар. статут на пазарна икономика, което би означавало, че местните цени са справедлива основа за изчисляване на цените на износните стоки, блокът може да изгуби до 211 хил. работни места в дългосрочен план, ако не запази защитни търговски инструменти, отбелязва комисията.

Запазвайки някои антидъмпингови мита, негативният резултат може да бъде намален наполовина, посочва комисията в първоначален анализ.

Обществените консултации ще отразят в една по-задълбочена оценка на икономическите ефекти за 28-те страни членки на ЕС, като специално ще бъде обърнато внимание на загубата на работни места, допълни ЕК.

[Вестник „Сега“](#)

✓ Внимание, лихви под нулата!

Банките вече плащат на БНБ да складира "излишни" пари. Ще има ли отрицателни проценти и по влоговете на фирми и граждани? Защо падащата доходност не води до бум на заемите и има ли невидими капани

Отрицателни лихви На 4 януари в България за първи път бе въведена отрицателна лихва. БНБ обяви, че ще начислява минус 0.3% върху свръхрезервите, които банките държат при нея. Така тя се присъедини към клуба на централни банки, експериментирани с лихви под нулата. Само преди дни се случи още нещо без прецедент у нас - БНБ обяви, че от 1 февруари основната лихва става 0.00%. Какво е обяснението за тези аномалии?

Възможно ли е явлението "лихви под нулата" да засегне и обикновените вложители

Почти немислимото въвеждане на негативни ставки върху депозити и спестовни сметки вече е факт в Швейцария. Малката Alternative Bank Schweiz обяви през октомври, че от януари ще прилага негативни проценти по личните сметки. "Смятаме, че това е по-прозрачно и честно решение вместо повишаването на таксите за обслужване", обясниха от ABS.

А през 2015 г. банки в Испания започнаха да изплащат на някои потребители лихва върху ипотеките им, намалявайки дължимите главници. Причината е в обвързването на заемите в швейцарски франкове с индексите Euribor или Libor, които слязоха на отрицателна територия.

Скорошна информация от Дания показва, че испанският случай не е бил изключение. Nykredit, най-големият ипотечен кредитор, съобщи, че отрицателни лихви са били приспадани от главниците по задълженията на някои клиенти.

Но у нас това едва ли може да се случи, тъй като в условията на много банки или е предвидена минимална лихва, или е заложен праг от нула процента.

И в България банкертството навлезе в непознати води,

след като БНБ въведе отрицателната лихва от минус 0.3% за свръхрезервите. Това на практика са излишните пари на банките, които те не са раздали като кредити и не са вложили в ценни книжа, а "паркират" при БНБ. Сега те ще си плащат за това.

Спорно е дали решението на БНБ имаше за цел да накара банките да кредитират по-активно. Именно с тази цел ЕЦБ въведе отрицателните лихви по свръхрезервите за първи път през 2014 г. И за да направи още по-категорично посланието си към банките, тя наводни пазарите с милиарди новонапечатани евро. Това също ограничи възможностите на българските банки да пласират при добра доходност свободния си ресурс в чужбина. Затова и заради дефлацията лихвите у нас се понижиха още преди БНБ да се присъедини към клуба на банките с лихви под нулата.

Но ниските лихви - поне засега, не успяват да извадят кредитирането и европейската икономика от летаргията. Още по-трудно това ще се случи у нас - заради слабости на институциите и бизнес средата.

Първи ефекти

Най-непосредствената последица от въвеждането на отрицателни лихви у нас бе понижението на лихвите на междубанковия пазар и на пазарите на ДЦК. Отчасти и заради политиката на МФ да ограничава предлагането на книжа на вътрешния пазар доходността на държавните облигации намалая. Седмичният, а в някои дни и двуседмичният СОФИБОР са отрицателни. Това означава, че някои банки са готови да плащат на партньорите си, които вземат краткосрочен заем от тях.

6-месечният и 12-месечният СОФИБОР, с които са обвързани някои плаващи лихви по кредити, паднаха рязко още през декември. Това няма да се отрази веднага на лихвите по кредити - било защото банките имат прагове на лихвите, било защото корекция се прави примерно два пъти в годината.

Най-силен бе натискът надолу върху лихвените проценти по депозитите. Средният лихвен процент по левовите срочни депозити на домакинствата (най-масовата категория) се понижи от 2.63% през декември 2014 г. до 1.48% през декември 2015 г. Още по-голям бе спадът при фирмените сметки. Дори да е имало някакви признаци на достигане до дъно в края на 2015 г., отрицателните лихви направиха това дъно двойно. И тъй като ЕЦБ се подготвя да задълбае още надолу, което ще се пренесе и у нас, не можем да сме сигурни, че спадът на лихвите е приключил.

А решението на банките да повишат таксите върху сметките на фирмите и гражданите предполага дори тройно дъно - но по начин, който статистиката няма да отчете. Все повече банки налагат такси за обслужване на спестовни сметки или за закриване на влоговете, показва проверка в тарифите на големите институции. Така някои депозити на практика започват да носят отрицателна доходност за вложителите. Например, при лихва от 0.1% и такса за закриване над 10 лева (каквито има) очевидно всеки влог на стойност под 10 000 лева е на загуба.

Доста по-трудно е да се открие подобно темпо на снижаване на лихвите по отношение на кредитите. Причината е, че преди прегледа на качеството на активите банките ще се опитат да съхранят лихвения си марж, за да могат да поемат

евентуални обезценки. Всички прогнози са, че активизиране на кредитирането може да се очаква едва през втората половина на годината.

Има ли спасение за парите

Нито домакинствата, нито бизнесът успяват да реагират на драстичното понижение на лихвените проценти. През декември кредитите намаляха, а депозитите се повишиха с 1.3 млрд. лева, което е рекорден ръст за миналата година. Вероятно след като държавата демонстрира, че каквото и да се случи с банките, гарантираните суми се изплащат, хората са приели, че влогът си остава най-сигурният начин за съхранение на парите им. Пък и алтернативите не са много. Някои купуват злато, други - имоти, трети - акции. За най-дребните спестители варианти са различните видове предплатени карти и ваучери за подаръци.

По-смелите заложили на застраховка "Живот", на доброволни пенсионни фондове или на договорни фондове. Но много договорни фондове отчетоха отрицателна доходност след 2015 г. Универсалните фондове, в които всеки българин, роден след 1960 г., има сметка, са разпределили едва 1.48% през миналата година, а доброволните фондове - 1.68%.

Това не е изненада. Не само доходността по ДЦК и по депозитите е ниска, но и борсите се задъхват. STOXX Europe 600 се повиши със 7% през 2015 г., но Dow Jones Industrial Average се понижи с 2%, S&P 500 почти не се промени от декември 2014-а до същия месец на 2015 г. Но това бе преди разгрома през януари 2016 г.

Без да е имало сериозен възход след кризата, както в САЩ, у нас корекцията дори бе по-изразена. СОФИКС се понижи с 11.7% през 2015 г., но за малцина това бе голяма новина. След като финансовата криза изтри почти 90% от стойността на акциите на БФБ през 2008 г. и няма признаци за сериозен ръст оттогава, само институционални инвеститори и група ентусиасти се интересуват от борсата.

Ситуацията би била по-различна, ако имаше държавна политика за развитие на капиталовия пазар, но надеждите за това са нищожни. Нито има признаци, че се подготвя избор на по-компетентен регулатор (мандатът на председателя на Комисията за финансов надзор Стоян Мавродиев изтича), нито се подготвя приватизация на БФБ-София, а за приватизация на големи пакети държавни акции на борсата дори най-реформаторски настроените икономисти отдавна не говорят. Изолираните усилия на ръководството на БФБ-София да убеди повече компании да наберат капитал чрез борсата не носят промяна. Така въпреки благоприятните макроикономически условия капиталовият пазар не може да изиграе ролята на трансмисия. В известен смисъл това е логично - трудно е да се очаква разцвет на публичното предлагане на капитал в страна, в която понятия като "задкулисие" са на почит.

Така остават в сила два основни канала за въздействие на ниските лихви. Първият е от гледна точка на домакинствата. За тях инвестицията в жилища все повече ще се превръща в алтернатива на депозитите. Поскъпването на имотите в големите градове изглежда ще набира скорост през 2016 г. Засега то е предпазливо, силно концентрирано в определени сегменти и при липса на достоверна информация (НСИ спря да предоставя данни на цените на имотите). Все пак данните на БНБ показват, че жилищното кредитиране е сред малкото сегменти, които отчитат устойчив ръст. Има сигнали и за увеличаване на новото строителство, което пък би означавало повече работни места.

Другият канал на въздействие е свързан с държавните финанси и той не е така положителен. Възможността да заема пари при ниски лихви все по-очевидно изкушава Министерството на финансите и то за поредна година трудно се вмести в ограниченията за бюджетен дефицит.

ГОЛЯМАТА КАРТИНА

Ако ниските лихви се запазят твърде дълго, това може да има отрицателни последици за икономиката. Не само правителствата, а и домакинствата ще се разгледят. Този, който търси кредит, постепенно ще се оказва в по-силна позиция. Трупането на дългове все по-малко ще се смята за прегрешение. Или поне на пръв поглед.

Но отрицателните лихви или лихвите, които са твърде близки до нулата, са аномалия. В съвременния свят, в който централните банки могат само да определят целеви нива на инфлация, но нямат механизми за въздействие върху цените на активите и инфлацията на заплатите, последиците могат да бъдат неочаквани.

Ако в някакъв момент светът се върне към инфлация, активите ще загубят стойността си, а полето за маневриране ще се окаже твърде тясно.

Лихви около и под нулата са предизвикателство към начина, по който възприемаме икономиката изобщо. Запазването на стойността в такава среда става по-трудната част от задачата и затова се иска такса за съхранение (отрицателна лихва). Концепцията за стойността на парите във времето губи значението си и днешните пари не изглеждат по-ценни от парите след време. Ниските лихви също така преобръщат представата ни за риска - но по начин, в който в крайна сметка ще се създадат още риск и несигурност.

И както ще ви каже всеки истински предприемач - не е достатъчно да се намалят лихвите до нулата, за да започнат компаниите да поемат повече риск. По-важно е икономиката да има предвидимост и добри перспективи.

ПРЕДИ И СЕГА

Още през 70-те години на 20-и век Швейцарската национална банка наложи отрицателни лихвени проценти по чуждестранните банкови сметки, за да възпре прилива на пари. А от началото на миналата година депозитната лихва в Швейцария е -0.75% и тя бе въведена като откровен опит да се понижи стойността на франка. ЕЦБ, която след около година размисъл въведе негативните лихви по свръхрезервите през 2014 г., на 3 декември 2015 г. реши да навлезе още по-дълбоко в червената територия, понижавайки ги от минус 0.2% до минус 0.3%. Но основната лихва и лихвата по отпускане на заеми от ЕЦБ са положителни. Дания, която е извън еврозоната, поддържа овърнайт лихвата отрицателна още преди ЕЦБ да го направи. Тя бе -0.75%, но от 8 януари на 2016 г. отрицателната лихва бе променена на -0.65%. В Швеция тя бе въведена за първи път през 2014 г. и вече е -1.1%, като междуременно отрицателна стана и репо лихвата, по която централната банка отпуска рефинансиране (-0.35%).

От 16 февруари към клуба се присъедини и Банката на Япония, която въведе отрицателна лихва от 0.1% за новите резерви, създадени от програмата ѝ за количествени облекчения.

ЕЦБ Още през лятото на 2014 г. Управителният съвет на ЕЦБ реши да сваля лихвата по депозитите под нулата - на ниво минус 0.10%. Целта на тази мярка бе ясна - да накара финансовите институции в еврозоната да използват парите си за кредитиране, вместо да ги държат на депозит в ЕЦБ. Движение на лихвените проценти За първи път в историята на България основната лихва стана нула процента, а БНБ обяви, че ще "наказва" с минус 0.3% банките за свръхзапаси. ...

Икономика

✓ Наближава ли края на директните плащания?

Въпросът вече не е дали ще се премине към по-пазарно ориентирана ОСП, а кога

Едва две години, след като новата Общата селскостопанска политика (ОСП) е факт, започна да се обсъжда нейното ново изменение. Засилват се нагласите не просто за пренастройване на настоящите механизми, но за фундаментална промяна в принципите на прилагане на ОСП, която да спомогне за развитието на устойчиво и все по-пазарно ориентирано земеделие. Въпреки че се забелязва известна умора за нови реформи, една по-радикална промяна не изглежда толкова далеч, особено на фона на дискусиата за членството и ролята на Великобритания в Общността. Политиката в селското стопанство е най-голямото разходно перо в бюджета на ЕС и Лондон традиционно съсредоточава върху нея основната част от критиките си.

Каква е посоката?

Политиката в земеделието все повече ще бъде обвързвана с климатичните промени и нуждата от реакция спрямо тях. В края на януари Тасос Ханиотис – директор икономически анализи и оценки към Генерална Дирекция "Земеделие" на ЕК, посочи като най-голямо предизвикателство през следващите години управлението на земеделската земя в контекста на проблеми, свързани с климатични изменения. По-голям интерес, обаче, привлече акцентът му, че Комисията трябва също да обърне внимание на ценовата нестабилност на храните и влиянието ѝ върху устойчивостта на фермите – "Селското стопанство е преди всичко икономически сектор и ако то не е жизнеспособно от икономическа гледна точка, няма да бъде от екологична и социална. Фокусът ни няма да бъде в търсене на различни мерки, които поотделно да

решат определени проблеми, а в това как те да се допълват. Управлението на риска определено има ключова роля в това."

Най-радикален и все по-неизбежен ще бъде преходът от директни плащания на площ към подпомагане на различни финансови механизми за контрол на риска. Подобна политика се прилага вече от години в САЩ, където публичната подкрепа е концентрирана основно в инструменти за застраховане на добивите и доходите на стопаните.

Положителен сигнал е желанието на европейските публични институции да се обърне по-голямо внимание на индивидуалния подход при формирането на политики за всяка отделна страна и регион. Централизирането и генерализирането на все повече решения е слабост, засягаща функционирането на Общността не само що се отнася до селското стопанство.

Притеснения буди опитът на Франция да лансира създаването на работни места като бъдещ приоритет в политиката спрямо селските райони. Субсидирането на заетостта в мащабите на ОСП ще отклони не само стопанствата от пазарните принципи, но има и потенциала да изкриви пазара на труда като цяло. Подобен приоритет е и в противовес на намеренията на самите европейски институции да стимулират технологичното и иновативно земеделие. Модерното селско стопанство днес има нужда от все по-малко, но по-квалифицирани човешки ресурси.

Докъде ни доведеха директните плащания?

Системата на директните плащания – единно плащане на площ, обвързана подкрепа, зелени и преразпределителни плащания, е твърде нееластичен инструмент за провеждане на селскостопанска политика. На фона на притока на финансов ресурс, през годините ясно се открояха определени нейни слабости, за които има нагледни примери и в България.

- Промяна в структурата на земеделието. Субсидията на декар, за относително кратък период от време, преориентира производството и инвестициите към направления с по-ниски разходи за единица площ (зърнени и маслодайни култури), където подкрепата е значително по-висок процент от себестойността на продукцията. В резултат на този и други фактори, свързани с членството на страната в ЕС, интересът към секторите с висока добавена стойност – животновъдство, плодове и зеленчуци, намаля значително, от което страдат както потребителите, така и преработвателите.

- Изкривяване пазара на земеделска земя и рента. Плащането на площ, без значение на производителността, повиши интереса към земеделската земя. Между 2010 и 2014 г. средните ѝ цени се повишиха 2,5 пъти (в областите Враца, Шумен, Силистра и Варна и над 3 пъти), арендите с близо 80%. Това поставя под сериозен риск дългосрочната устойчивост на стопанства с по-нисък марж на печалбата за единица площ. Така факторът, изиграл ключова роля за развитието на зърнопроизводството, се превръща в тежест за бранша.

- Потискане пазарните инстинкти на производителите. Може би най-сериозният недостатък на директните плащания е, че те постъпват по сметките на фермерите каквото и да се случи - без значение колко нужни са им, колко произвеждат, дали метеорологичните условия са били благоприятни или не. Тази привидна сигурност води до negliжиране на контрола върху различните рискове на ниво стопанство и инвестициите в по-ефективно производство.

- Ограничаване пазарните инструменти за контрол на риска. Директните плащания демотивират използването на застрахователни и банкови продукти.

- Ниска ефективност на публичния ресурс. От гледна точка на данъкоплатците естествено възниква въпросът какво налага предоставянето на допълнителен доход на стопаните в силни години и при високи цени на тяхната продукция? Какво гарантира използването му за подобряване устойчивостта на фермите и изпълнение целите на политиката в земеделието и храните?

Управлението на риска в ОСП

Всъщност ОСП и в сегашния си вид, чрез Програмите за развитие на селските райони, съдържа механизми за управление на риска. Те обаче са въведени в едва 12 страни-членки и то със сравнително ограничено приложение. Хърватия, Франция, Унгария, Италия, Литва, Латвия, Малта, Холандия, Португалия и частично Белгия (Фландрия) предоставят подкрепа за застраховане на насажденията и животните. Солидарни фондове при неблагоприятни климатични събития,

болести при животните и растенията, вредители и екологични инциденти се финансират във Франция, Италия и Румъния. Схеми за стабилност в доходите пък са въведени единствено в Унгария, Италия и испанската област Кастиля и Леон.

Слабото проникване на тези инструменти се дължи до голяма степен на липсата на разбиране в изпълнителната власт и администрацията за ползите от тяхното функциониране, свитите вътрешни бюджети за земеделие, както и все още недостатъчната готовност на институции, като Европейската инвестиционна банка, да предложат съфинансиращи продукти и схеми на прилагане, специфични за отделните страни. Прави впечатление, че българската администрация не е коментирала подобни възможности досега. Вместо да работи в посока развитието на по-пазарни стопанства със съответните гъвкави механизми за подпомагане, МЗХ играе ролята на пощенска кутия за оплаквания и е в режим на постоянни обяснения колко субсидии на кои сектори е разпределило. Това от една страна е признак за липса на воля (а вероятно и капацитет) да се разработят по-адекватни механизми, а от друга – отражение на последователната политика за концентриране на влияние в държавните институции, които да играят ролята на благодетели и спасители.

Въвеждането на мерки за управление на риска в сегашната рамка на ОСП ще позволи както на стопаните постепенно да се нагодят към промяна системата на директни плащания, така и на администрацията да натрупа опит преди следващата по-генерална реформа в ОСП, когато и да е тя. В противен случай, вероятността и двете страни да се озоват изведнъж "в небрано лозе" е голяма.

Въпросът вече не е дали ще се премине към по-пазарно ориентирана ОСП, а кога. Официалният дебат за бъдещето ѝ след 2020 г. ще започне още тази пролет под председателството на Холандия. Във фокуса ще бъдат мерки именно за по-голяма гъвкавост на публичната подкрепа и насърчаване на технологични инвестиции.

Анализ на ИнтелиАгро

[Дарик радио](#)

✓ Ученици от Кюстендил и Дупница участват в конкурса "Стани стипендиант на ЧЕЗ"

Вторият регионален кръг на конкурса "Стани стипендиант на ЧЕЗ" в направление "Електроенергетика" ще се проведе на 12 февруари 2016 г.

Екипите от Благоевград, Дупница, Кюстендил, Самоков и Якоруда ще решават конкурсните задачи в Професионалната гимназия "Акад. Сергей П. Корольов" в Дупница. Победителите в първия кръг от Елин Пелин и София ще премерят своите сили в Професионалната гимназия по механоелектротехника "Н. Й. Вапцаров" в столицата, а тези от Плевен, Кнежа и Троян - в Професионалната гимназия по механоелектротехника в Плевен.

Конкурсът "Стани стипендиант на ЧЕЗ" се провежда за четвърта поредна година. В рамките на инициативата ЧЕЗ предоставя стипендии на талантиливи ученици от 12 клас от технически и икономически гимназии на територията на Западна България. Състезанието по електроенергетика и икономика се реализира под патронажа на Карел Крал - регионален мениджър на ЧЕЗ за България. То е част от Графика за провеждане на националните състезания по професии през учебната 2015-2016 г. на Министерството на образованието и науката.

Целта на конкурса на ЧЕЗ е да предостави възможност на младите хора да демонстрират придобитите знания и практически умения, да осигури условия за реализацията им и стимулира развитието им в областта на електроенергетиката и икономиката.

Финалният кръг на състезанието ще се проведе в края на март, когато 12 победители от втори кръг ще участват в надпреварата, разпределени в 6 отбора. Членовете на отборите, класирани на първите три места, ще бъдат стипендианти на ЧЕЗ за 2016 г. в направление "Електроенергетика". Те ще получат и шанса да кандидатстват с оценката от конкурса в Техническия университет в София, Колежа по енергетика и електроника и Минно-геоложкия университет "Св. Иван Рилски".

В Състезанието по електроенергетика и икономика "Стани стипендиант на ЧЕЗ" участват ученици от XII клас, дневна форма на обучение, от професионалните гимназии на лицензионната територия на ЧЕЗ в страната, обучаващи по икономически професии и специалности и по професиите "Електротехник" и "Електромонтьор" - специалности

"Електроенергетика", "Електрообзавеждане на производството", "Електрически инсталации" и "Електрически машини и апарати".

[Новини дир.бг](#)

✓ **Парламентът ще решава съдбата на Фонд "Научни изследвания"**

Парламентът ще обсъжда на второ четене Закона за научните изследвания, с който се очаква да се реши съдбата на Фонд "Научни изследвания". С промените ще се уреди организационен статут на единствения методически и финансов инструмент на държавата, за организиране и провеждане на научно-изследователска дейност фонд "Научни изследвания". В мотивите на вносителите се посочва, че в момента практическата стойност на Фонда от неговото създаване, показва дълбоки пороци, заради неадекватна организация, заложена в закона. Изпълнителният съвет и управителят, се назначават от министъра, което създава липса на вътрешна координация и неефективна организация. В действащия закон липсва и финансовата обвързаност с държавната политика в дългосрочен план, което е в противоречие с европейските норми. Предлага се Управителният съвет да се назначава от министъра, а изпълнителният директор да се определи след конкурс от председателя на Управителния съвет. Членовете на съвета не могат да бъдат ректори и заместник-ректори на висши училища, заместник-председателите и главните научни секретари на БАН и Селскостопанската академия. Промените дефинират и понятието "млад учен", който е лице, което извършва научноизследователска дейност във висше училище или научна организация след придобиване на образователно-квалификационна степен - магистър, но не повече от десет години след придобиването ѝ до навършване на 40-годишна възраст. Ще се въведе и фигурата на пост-докторанта, който е придобил образователна и научна степен "доктор", до навършване на 40-годишна възраст.

[Дейли Прес](#)

✓ **Даниел Митов: ЕС трябва да изгради общностно решение за мигрантската криза**

Позицията на България в Прага ще е национална, няма как да е общоевропейска, и тя е следната: когато говорим за имиграционната криза в ЕС, няма решение, което да може да бъде изолирано от останалите държави-членки.

Така отговори външният ни министър Даниел Митов на въпрос за предстоящата на 15 февруари в Прага среща на Вишеградската четворка, в която ще участва България. Той говори пред журналисти след заседание този следобед на парламентарната комисия по външна политика.

"Няма германско решение, няма унгарско решение, гръцко, българско, австрийско или каквото и да е било друго, продължи министърът. Има цялостно решение на Европейския съюз. Такова решение трябва да се изгради, а именно общностно решение, което разглежда ЕС като едно цяло и защитава външните граници на този съюз. Съюзът си има външни граници и те трябва да се бранят от всички членки на ЕС, а не да се заграждаме вътре в рамките на съюза. Позицията ще бъде именно тази – защита на външните граници, помощ на Гърция, за да се справи с граничната зона между Гърция и Турция, натиск върху Република Турция да изпълнява задължението си по вече постигнатото споразумение с ЕС преди два месеца, защото поглеждайки статистика става ясно, че миграционният поток оттам продължава, а той трябва да бъде овладян и от страна Република Турция".

По думите му "Еврокомисията трябва да упражни голяма част от този натиск, но той може да бъде и по двустранна линия. И политика на репатриране, на реадмисия на хора, които нямат статута на бежанци и на лица, нуждаещи се от защита, тези хора, които са икономически мигранти, трябва да бъдат връщани обратно в страните си по произход. Ние се борим тази политика да стане европейска политика, защото в момента тя е задача и задължение на националните държави. В момента се оформя коалиция от държави, в която участва и България, настояваща за подобно нещо, но това минава през решение на Европейския съвет. Знаете този процес изисква време, но така или иначе виждам нарастващо желание и воля у голям брой държави този механизъм да стане европейски механизъм и европейската дипломатия също да окаже натиск върху трети държави, които отказват в момента да приемат своите граждани".

Следим миграционните процеси и ще вземем съответните мерки, ако има такава опасност, добави министър Митов. Но допълнителен въпрос какво ще прави българската държава, ако турски рибарски лодки тръгнат с бежанци към българския бряг, той отговори: "Е, да не навлизаме в такива хипотези".

Ръководителят на българската дипломация изрази съмнения за достоверността на казаното от турският президент Реджеп Ердоган: "Ние можем във всеки момент да отворим вратите към България и Гърция и да натоварим бежанците на автобуси". Това Ердоган казал на среща миналия ноември с председателя на Еврокомисията Жан-Клод Юнкер и на Европейския съвет Доналд Туск. "Някакъв изтекъл уж разговор, в който турският президент бил казал, което не много сигурно дали го е казал наистина, знам че върви по всички медии. Има си официални канали за комуникации, те се използват за преговори с Република Турция. Турция трябва да изпълни задълженията, които е поела", категоричен бе министър Митов.

inews.bg

✓ Социалната комисия прие Законопроект за равнопоставеност на жените и мъжете

Подкрепям този законопроект като национален омбудсман, защитаващ правата на жените и мъжете в България, като юрист и като жена, подчерта Манолова

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие на първо четене Законопроект за равнопоставеност на жените и мъжете.

Законопроектът, който е изцяло нов закон бе представен от Лазар Лазаров зам.-министър на труда и социалната политика. Той подчерта, че законопроектът има за цел да създаде единна, устойчива държавна политика и чрез ефективно управление да се въведе равнопоставеността между мъжете и жените.

"Все още в множество от областите имаме определени предизвикателства. С предложението законопроект се създава институционалният механизъм за провеждане на политиката за равни възможности на жените и мъжете във всички равнища чрез Министерски съвет, министъра на труда и местните власти.

Лазаров поясни, че чрез него се урежда и участието на всички заинтересовани лица в процеса на взимане на решения в областта на равните възможности за жени и мъже. Предвиждат се и конкретни мерки за тази политика, свързани с национални и стратегически документи. Законопроектът създава възможности за прилагането на gender mainstreaming във всяка една политика и сектор. Становище по текстовете представи и националният омбудсман Мая Манолова.

Подкрепям този законопроект като национален омбудсман, защитаващ правата на жените и мъжете в България, като юрист и като жена, подчерта Манолова. Тя алармира за това, че България чувствително изостава по редица показатели, което е свързано с различното заплащане на еднакво полаган труд от жени и мъже в ущърб на жените-около 16%, в управлението има 10% жени кметове, 20% женска квота в парламента, има и по-слабо участие на жените във фирмите.

"Там, където жените активно участват в управлението-Германия, Швеция, Норвегия, икономическите темпове, конкурентоспособността и качеството на живот е значително по-високо, отколкото в останалите страни. Приемането на такъв закон е възможност България да излезе на по-челни позиции в икономически и социални сфери", смята омбудсманът.

Манолова поясни, че подкрепя закона на първо четене, но има притеснения, свързани със съдържанието му. "Той има по-скоро пожелателен характер и на практика е изпразнен от конкретно съдържание. Във вида, в който е внесен законът, прилича на дърво без листа, защото закрепва положението, но в него се предлагат дейности, които вече са направени, като стратегии и съвети, които вече съществуват", заяви тя.

Според омбудсмана законопроектът легализира законодателно съществуващото положение, но не допринася нищо за решаване на проблемите, свързани с равнопоставеност на половете. "Липсват работещи механизми и мерки. Там, където има малко мерки за тях липсват контрол и изпълнение. Ако законопроектът бъде приет в този му вид ще бъде голо пожелание, което няма да породи никакви последици след себе си. Всички останали закони в останалите страни-членки на ЕС съдържат конкретни мерки", добави Мая Манолова.

Георги Гьоков от БСП, пък заяви, че е раздвоен дали групата му да подкрепи законопроекта, тъй като в България съществува сериозна неравнопоставеност между половете. Следователно като опит да се промени нещо трябва да се подкрепи законът. Притесненията му идвали, обаче от това, че ако законът се приеме, накрая ще остане само закон на хартия, без да се изпълни.

В крайна сметка законът бе приет с обещание за промени между първо и второ четене.

[Агенция БГНЕС](#)

✓ Новият НК само след приемане на концепция за нова наказателна политика

В тази година не предвиждам включване в законодателна програма и изработване на нов Наказателен кодекс. Нов едва тогава, когато си изясним концепцията за нова наказателна политика.

Това каза министърът на правосъдието Екатерина Захариева на заседанието на правната комисия, където отговаря на въпроси на депутати, предаде репортер на БГНЕС.

Не сме готови, каза Захариева и посочи, че това, което мислят да направят в МП, е изработването на нова концепция за наказателна политика. Едва след обсъждане и приемане ще се реши и за нов Наказателен кодекс или сериозно изменение на специалната част. Тепърва започва работа по тази концепция. "Реалистичния срок работата по нея е минимум година. Това, което повече от 6 години се прави – да се пише нов НК, виждате до къде сме стигнали. Наистина по-добре е да тръгнем от концепцията и от новостите в наказателната политика в световен мащаб, след което да се пристъпи към решението – писането на изцяло нов НК или сериозно изменение", подчерта тя. Но дотогава – това е и препоръката на ЕК наистина изменения, особено в специалната част така, че да отговорят на новите тенденции, има дори нови престъпления – това не бива да чака през тази една година. Всички тези неща, кражбата на фирми също ще се случват с изменения междуременно в НК", обясни Захариева.

В отговор на въпрос за законопроекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, тя припомни решението на Съвета за съдебна реформа за разделянето на законопроекта на две писти. Първата е свързана с измененията на конституцията, а втората с всички останали промени. В първия законопроект срокът внасяне в МС е 2 март и веднага след празниците внасяне в НС. Края на април - такъв срок поставил съвет на работните групи да бъде подготвен за обществено обсъждане, минал през него и внесен в МС – останала част.

Захариева не пропусна и отпадане на тайната на вота в първия законопроект. "Отмяната на разпоредбата, че определен брой решения се взимат от ВСС тайно – вече не съществува и задължение това да се случва – има само един текст в ЗСВ, който все още предвижда тайно гласуване и това е избора на тримата големи, който ние също ще предложим да отпадне", каза правосъдният министър.

Тримата големи в съдебната власт са председателите на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и главният прокурор. Висшият съдебен съвет приема решението за избор на кандидат с мнозинство повече от две трети от членовете си с тайно гласуване по сега действащия закон за съдебната власт. С промените в конституцията отпадна текстът в основния закон, който сочеше част от решенията на ВСС най-вече по отношение на кадровите назначения да се взимат тайно.

"Отпадането му всъщност даде възможност – и в момента вие виждате, че всичките решения се взимат така или иначе явно – единственият текст в ЗСВ, който все още фигурира по отношение на тайното гласуване е точно по отношение на тримата. Ние ще предвидим неговото отпадане, надявам се народните представители да го подкрепят", каза тя и посочи, че за правна яснота са длъжни да го отменят, за да съответства той на измененията в конституцията.

В отговор на въпрос за строителството на нови затвори зам. правосъдният министър Андрей Янкулов заяви, че строеж на нови затвори в програмата, която са изготвили, не е предвиден, но това не означава, че не се предвиждат нови места в затворите. С програмата, която сме представили, около 1000 нови места могат да бъдат отворени в рамките на 2 години и без строеж на нов затвор. И говорим за нови места от закрит тип с повишени изисквания към охраната. 1000 места са два средноголеми европейски закона", каза зам.-министърът.

[Български Фермер](#)

✓ Какво овощарство е приоритет всъщност?

Производството на плодове е превърнато в приоритет дотолкова, доколкото към него са насочени повече пари. Това все още далеч не значи, че са създадени правилните предпоставки и стимули за развитието на модерно овощарство, сочи анализ на ИнтелиАгро

Българският прочит на новата Обща селскостопанска политика на ЕС, която ще се прилага до 2020 г. разглежда сектор "плодове" като приоритетен. Овощарството получава повече плащания на площ (обвързаната подкрепа на хектар, въведена от 2015-а г.), а инвестиционните проекти в сектора са с предимство в Програмата за развитие на селските райони, като получават повече точки при крайната оценка.

По Първи стълб (директните плащания на площ) сектор "плодове" ще получи обвързана с производството подкрепа в размер на над EUR 120 млн. в периода 2015-2020 г. В тази сметка не влизат останалите схеми на площ (СЕПП, зелени плащания, преразпределително плащане), по които са бенефициенти всички земеделци, обработващи земя. Справка с решенията на останалите страни-членки на ЕС показва, че България е отделила най-голям бюджет за обвързана подкрепа за плодове в абсолютна стойност в цялата Общност. Нито Полша, нито Гърция, които в последните години са конкуренти на нашите производители (едната на ябълки, другата на праскови) не са заделили подобни суми. За сравнение, Полша е отделила EUR 90 млн. за сектора, но те ще отидат изцяло за подкрепа производството на меки плодове (ягоди и малини), а Гърция – под EUR 18 млн. до 2020 г., които ще се дават единствено за праскови (по-голяма част от обвързаната подкрепа отива за цитрусови плодове).

Как се разпределя обвързаната подкрепа у нас? На единица площ, но след като бъде доказан определен минимален добив от култура. Този минимален добив е определен от Министерство на земеделието и храните, както следва – при ябълки 434 кг/дка, череши – 227 кг/дка, сливи – 302 кг/дка, праскови – 251 кг/дка, кайсии – 185 кг/дка... нататък няма смисъл да се продължава, защото всъщност е срамно и смешно. Това са добиви, които всеки аматьор, засадил 15 дръвчета в двора зад къщата би могъл да постигне без да полага абсолютно никакви грижи за тях.

Какво плодopоизводство стимулира МЗХ по този начин? Нископродуктивно? Аматьорско? Производство в сивия сектор? Или и трите едновременно?

Всеки от тези варианти уврежда дългосрочните интереси на бранша. Добивите, които трябва да се докажат са в пъти по-ниски дори от официалните за страната (ябълки – 1,4 тона/дка, череши – 0,5 тона/дка, сливи – 0,5 тона/дка и т.н.). Самите официални добиви също са близо два пъти под потенциала на една добре гледана конвенционална градина, под средните за ЕС и няколко пъти под тези на водещите производители. Градини, които дават подобни добиви не трябва да бъдат поддържани на изкуствени дишане, а напротив – трябва да бъдат изкоренени и подновени. Особено, ако целта ни е наистина да развиваме отрасъла и той да следва последните тенденции в овощарството.

Дори да приемем, че с ниските добиви администрацията е искала да защити фермерите при пропадане на реколтата и лоша година, то логично е да се запитаме дали това е начинът? При положение, че има държавна помощ за съфинансиране на застрахователни премии, например. Или като имаме предвид, че модерните технологии позволяват производителите да се защитят от почти всички влияещи на производството климатични явления.

Тук идва мястото на Програмата за развитие на селските райони. Както вече отбелязахме, инвестицията в овощни насаждения получава по-голям брой точки при ранкинга на проектите. Държавен Фонд "Земеделие" обаче признава разходи за създаване на овощни насаждения до определен размер. Докато за някои култури този размер е сравнително близък до адекватния, то за други той е силно подценен. Нека погледнем какво показва практиката. За създаване на ново насаждение от ябълки се признават разходи от около 2000 лв./дка. Това е на база 200 дръвчета на декар, заедно със съответните манипулации, услуги и консумативи и като гъстота на насаждението се приближава до долната граница на интензивност за културата в наши дни. При черешите, обаче, които са една от най-перспективните овощни култури у нас през последните години, разходът, който може да се признае е в порядъка на 1000 лв./дка при предвидени 50 дръвчета на декар. Това е на светлинни години от модерните технологии в черешопроизводството[1], които позволяват засаждане на между 80 и 200 дръвчета на декар и добиви от 4-8 тона. Подобно е положението при сливите и прасковите - с признати разходи, неотговарящи на модерните технологии на засаждане и формировка. А това са култури, при които също бяха развити различни модели през последните години, позволяващи по-голяма гъстота, по-бързо влизане в плододаване и по-високи добиви.

За създаването на орехова градина пък – определен хит, поне откакто има субсидии за биологично отглеждане на орехи, стимулите са толкова далеч от интензифициране на новите насаждения, че там е трудно да се говори за друго, освен за "усвояване" на европейски средства (за да не използваме по-силна дума).

В общия случай ПРСР не прави разлика между интензивно и конвенционално насаждение. Това е особено странно с оглед на световните тенденции в сектора и факта, че става въпрос за публични средства, с които се правят инвестиции с 15-20-30 годишен хоризонт.

При това положение, например, шансът някой да инвестира в модерно, интензивно черешово насаждение, чието създаване струва три пъти повече на единица площ от заложените по ПРСР разходи, спада значително. Даже клони към нула като вземем предвид интензитета на подпомагане, който вероятно ще бъде понижен на общо основание, и невъзможността да се финансира напояване по Програмата.

Ако сектор "плодове" наистина беше приоритетен, при подпомагане на развитието му трябваше да се вземат предвид редица неща (без да претендираме да сме изчерпателни):

Потенциалът и пазарните перспективи пред различните култури - безпредметно е да се стимулира производството на всички видове плодове. Много по-ефективно би било финансовите ресурси да се насочат в 3-4 ключови направления, в които страната ни има конкурентни предимства и те да бъдат развити за кратко време на световно ниво.

Обстоен преглед на последните научни изследвания и тенденции в овощарството - нови сортове и подложки, схеми на засаждане, които да бъдат взети предвид при изготвянето на ПРСР.

Местните условия за развитие - достъп до вода и напояване, работна ръка, райониране на културите и т.н., за да се снижат рисковете от разхищение на публични средства и да се направи прецизна оценка какво може да се развива успешно на база наличните производствени фактори.

Определяне на няколко варианта за изграждане на нови насаждения при избраните 3-4 приоритетни култури. Тези варианти биха могли да включват съответната комбинация от подложки и сортове, схеми на засаждане и изисквания към проектите да включват напояване, а защо не и някаква форма на защита на продукцията в рискови райони (примерно мрежи против градушка). Определяне на сортовата структура на градините, които ще се създават с публична подкрепа може да звучи радикално, но истината е, че при сегашната сортова структура на овощните насаждения в страната, възможностите за износ са силно ограничени.

Преразглеждане ставките за биологично производство и драстичното им намаляване при някои видове черупкови, тъй като създават огромни изкривявания и практически послужиха за източване (ето, че използвахме думата) на Програмата.

В интерес на държавата е секторът да излезе на светло, така че ако ще се отпускат публични средства за обвързана подкрепа следва добивите, които трябва да се доказват, да бъдат свързани с реалността. Това би създавало стимул и за повишаване продуктивността на градините.

[Вестник „Труд“](#)

✓ Минчо Коралски: Хората с увреждания не са нетрудоспособни

- Г-н Коралски, 19 организации на хора с увреждания излязоха с протестна декларация срещу подготвяните промени в експертизата на работоспособността. Опасенията им са, че реформата ще доведе до орязване на права, спиране или намаляване на инвалидни пенсии. Основателни ли са тези страхове?

- Във всяка стратегия има доста спорни неща, особено когато трябва да се променя модел, който е съществувал десетилетия. Изключително важно е да не се засягат хората с увреждания, каквито уверения има от Министерството на труда и социалната политика. Целта е не да се орежат пари и права, а да се създаде ясен и прозрачен процес, който в максимална степен да намали корупционния натиск върху системата. От друга страна, трябва да се отвори пътят за прилагане на Конвенцията за права на хората с увреждания, за да се премине от медицинския към социалния модел, където водеща е социалната интеграция, а не изолацията на хората. Голямата цел на тази промяна е връщането на хората на пазара на труда. Не за пръв път се поставя и въпросът за това, че помощите за хората с увреждания трябва да са съобразени с потребностите им, а не да се раздават на калпак на всички поравно. Като човек, който дълго време е участвал в такива преговори, знам, че нещата се развиват като в махалата. Двете страни първо се срещат, сбиват се, а после си изясняват позицията и стават приятели. От тази гледна точка ми се струва, че не бива да считаме, че има разрыв между представителите на държавата и неправителствения сектор. Въпросът опира до това, че през последните 25 години много

неща са започвали като добри намерения, но са оставали на този етап. Сега очакванията са да се направи крачка напред. Освен становищата на организациите на хората с увреждания ще трябва да чуем и мнението на работодателите и синдикатите.

- Казвате, че целта не е да се орежат права, но една от идеите е да се преценява каква е остатъчната работоспособност на човек след увреждането и ако то не му пречи да работи, да не му се отпуска пълна инвалидна пенсия. Това няма ли да намали доходите на хората?

- Напротив, никъде в концепцията не се говори, че когато човек с увреждане си намери работа, инвалидната му пенсия трябва да се спре. Засега идеята е тя да се получава в пълен размер. Друг е въпросът, че в различни страни има практики в зависимост от намалената работоспособност да се плаща част от пенсията. Това са въпроси, на които тепърва ще търсим отговорите в диалога с организациите на хората с увреждания. В интерес на истината нито в Кодекса на труда, нито в Кодекса за социално осигуряване има определение за неработоспособността, въпреки че в двата закона се използва този термин. Трябва да се знае, че няма универсална неработоспособност.

Когато служи за определяне на правото на пенсия, тя се преценява по това какво е вършил човек преди увреждането и до каква степен може да изпълнява същата или друга работа след това. Съвсем друга е работоспособността от гледна точка на човек, който си търси работа. Един от основните моменти в стратегията е, че решението за степента и вида на увреждането вече няма да означава, че човек автоматично става неработоспособен. След медицинската комисия ще се произнесе социална комисия, която ще оценява неговите възможности за работа. Човек с увреждане, който е възпрепятстван да работи дадена професия, може да има 100% капацитет за други 99 професии.

- На такива хора ще се дава ли инвалидна пенсия?

- Ако не може да си върши работата, която е изпълнявал досега, естествено, че човек трябва да получи пенсия, тъй като за това се е осигурявал. Никой няма да му каже "понеже имаш друга работоспособност, няма да ти платим пенсия". Но оттук идва следващата стъпка с оглед на капацитета да му се намери подходяща работа, която да му помогне да се върне 100% на пазара на труда. Ако това се случи, той би могъл да получава цялата си пенсия или част от нея. Това са решения, които тепърва ще се обсъждат. Те ще са свързани и с икономическите възможности. Трябва да се съобразяваме с това, което имаме като ресурси, а не да създаваме необосновани очаквания у хората. Когато търсят работа на човек с увреждане, експертите по заетостта трябва да го представят на работодателя като кадър, който може да върши една или друга работа. Сега в решението на ТЕЛК пише, че хората са нетрудоспособни. При това положение няма как да убедим работодателите да ги вземат. Те предпочитат да наемат здрави хора, на които не им е поставена дамба. Затова, когато постъпват на работа, много хора с увреждания не показват ТЕЛК-овите си решения и работодателите ги приемат нормално. Трябва да разрушим модела, в който хората с увреждания се смятат за неработоспособни. Напротив, те са напълно способни за работа. Един човек с диабет или хипертония може спокойно да си върши работата, спазвайки предписанията на лекарите.

- Според статистиката не повече от 15% от хората с увреждания в трудоспособна възраст работят. Как ще се превъзмогне този проблем?

- На първо място е необходимо хората да не си търсят работа като хора с увреждания, а като кадри, които имат съответните умения и квалификация. Нужно е да се замислим дали не трябва да се премахнат многобройните защити на работните места на хората с увреждания. Те трябва да кандидатстват за работа единствено със своите професионални умения. Ако не могат да вършат работа, е необходимо работодателят да има право да ги освободи, за да намери по-подходящ човек. Защитите трябва да останат единствено за работниците, които са се инвалидизирали при даден работодател. Необходимо е да преосмислим и модела със запазени квоти за хора с увреждания, каквито има във всички страни от Европейския съюз. Според някои модели, ако работодателите не желаят да наемат такива хора, трябва да направят вноска в специален фонд, която обикновено е колкото минималната заплата. Тези пари се използват за обучение и преквалификация на хора с увреждания. От тях фирма, назначила човек с увреждане, който не може да изпълнява 100% от задълженията си, може да получи доплащане от държавата за това, което работникът не е могъл да изработи.

- Сега често се казва, че решението на ТЕЛК е ключ към всевъзможни социални плащания. Как ще промени това, за да може разпределението на ресурсите да е по-ефективно и полезно за хората?

- И сега има комисия, която преценява индивидуалните потребности на хората с увреждания, но на практика тя предоставя еднакви добавки на всички. Защо даваме винетки на всички хора с увреждания? Това реверанс ли е или

благотворителност, защото смятаме, че те нямат достатъчно пари? Вместо това политиката трябва да е насочена към премахване на преградите пред хората с увреждания. Трябва да ни е ясно, че според Конвенцията за правата на хората с увреждания не всяко увреждане води до инвалидност. В нея е записано, че хората с увреждания са тези, които имат трайни физически, умствени, интелектуални или сензорни увреждания, които при взаимодействие с различни бариери могат да възпрепятстват тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото равноправно с останалите. Тоест уврежданията трябва да се преценяват през тази призма. Ако страдаш от диабет, хипертония или онкологично заболяване, трябва да се лекуваш, но този здравословен проблем не издига преграда между теб и обществото и не ти пречи да се придвижваш и да комуникираш. Осмислянето на този принцип ще ни помогне да дефинираме по-ясно кой е човек с увреждане и как да му помогнем.

- Реформата ще спре ли безумието хора, които не могат да станат от леглото, да чакат с години да се явят на преглед пред ТЕЛК?

- Целта на промените е хората да получат много бързо медицинска оценка. Идеята е през НОИ да минават само хората в трудоспособна възраст. Децата до 16 години и пенсионерите няма да се явяват пред ТЕЛК.

- Един от основните проблеми е корупцията при решенията на ТЕЛК. Как ще се справите със злоупотребите?

- Досега решението на лекарите беше златното ключе към НОИ за отпускане на пенсия. С разделянето на медицинската експертиза от оценката на неработоспособността това ще отпадне. Предвижда се да има комисия, която ще преценява дали увреждането води или не води до пенсия. Тази комисия ще може да обжалва решенията на лекарските комисии. Така при съмнения за нередности НОИ ще може да изпраща хората на преглед за проверка на медицинската оценка. Това е една от гаранциите срещу корупционните практики. Сега осигурителният институт може да обжалва само при процедурни нарушения. Изключително важно е и възприемането на методиката на Световната здравна организация. При нея всяко увреждане дава точно определен вид и степен на увреждане и има ясни критерии за проверка.

Нашият гост

Изпълнителният директор на Агенцията за хората с увреждания Минчо Коралски участва в работните групи към здравното и социалното министерство за реформата в ТЕЛК и инвалидните пенсии. Завършил е право в Софийския университет "Св. Климент Охридски". През 1995-1997 г. е министър на труда и социалните грижи. След това става главен директор в НОИ. От 1998 до 2003 г. практикува като адвокат по трудово и осигурително право.